

บทที่ 5

การวิเคราะห์ความคิดเห็นจากแบบสอบถาม

5.1 รูปแบบการวิเคราะห์

การศึกษาลักษณะไทยภาคกลางในงานออกแบบสถาปัตยกรรมประเภทบ้านพักอาศัยในปัจจุบัน โดยศึกษาลักษณะกายภาพของอาคารตัวอย่างที่ศึกษาและการสัมภาษณ์สถาปนิกผู้ออกแบบอาคารตัวอย่างที่ศึกษา เพื่อทำการวิเคราะห์และสรุปประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการนำลักษณะไทยภาคกลางไปใช้ในงานออกแบบ และนำข้อมูลดังกล่าวไปสร้างแบบสอบถามเพื่อวัดความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าและการยอมรับต่อการนำลักษณะไทยภาคกลางมาใช้ในงานออกแบบสถาปัตยกรรมประเภทบ้านพักอาศัยในปัจจุบัน โดยนำแบบสอบถามไปสอบถามสถาปนิกทั่วไปจำนวน 300 คน ซึ่งถือว่าเป็นกลุ่มตัวอย่างของประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้ ทั้งนี้ เพื่อนำผลที่ได้จากแบบสอบถามมาทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for Social Science) เพื่อทำการวิเคราะห์และการอภิปรายผล

การเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม จากสถาปนิกทั่วไป จำนวน 300 คน มีเนื้อหาดังต่อไปนี้

1. ความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะไทย
2. คุณค่าของลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ในงานออกแบบสถาปัตยกรรมประเภทบ้านพักอาศัยในปัจจุบัน
3. การยอมรับลักษณะไทยภาคกลางที่นำมาใช้ในงานออกแบบสถาปัตยกรรมประเภทบ้านพักอาศัยในปัจจุบัน

ผลวิเคราะห์จากการเก็บรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม สามารถนำไปทดสอบสมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ การนำลักษณะไทยภาคกลางมาใช้ในงานออกแบบสถาปัตยกรรมประเภทที่พักอาศัยในปัจจุบัน โดยคำนึงถึงความเหมาะสมสอดคล้องกับวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีในการก่อสร้างสมัยใหม่ ตลอดจนวิถีการดำเนินชีวิตของคนไทยในปัจจุบัน เป็นปรากฏการณ์ใหม่ที่สามารถก่อให้เกิดรูปแบบที่มีคุณค่าในลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ และเป็นการออกแบบแนวใหม่ที่สามารถก่อให้เกิดรูปแบบอันเป็นที่ยอมรับได้

1. **รูปแบบการวิเคราะห์ความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะไทย**
การวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มสถาปนิกทั่วไปเกี่ยวกับความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะไทย โดยทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ ซึ่งมีระดับความคิดเห็นดังต่อไปนี้

- 1 = ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
2 = ไม่เห็นด้วย
3 = เป็นกลาง
4 = เห็นด้วย
5 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง

2. **รูปแบบการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับ คุณค่า ลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ในงานออกแบบสถาปัตยกรรมประเภทบ้านพักอาศัยในปัจจุบัน**

การวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มสถาปนิกทั่วไปเกี่ยวกับคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางที่นำมาใช้ในงานออกแบบสถาปัตยกรรมประเภทบ้านพักอาศัยในปัจจุบันของอาคารตัวอย่างที่ศึกษา โดยทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ ซึ่งมีระดับความคิดเห็นดังต่อไปนี้

- 1 = น้อยที่สุด
2 = น้อย
3 = ปานกลาง
4 = มาก
5 = มากที่สุด

3. **รูปแบบการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการยอมรับลักษณะไทยภาคกลางที่นำมาใช้ในงานออกแบบสถาปัตยกรรมประเภทบ้านพักอาศัยในปัจจุบัน**

การวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มสถาปนิกทั่วไปเกี่ยวกับการยอมรับลักษณะไทยภาคกลางที่นำมาใช้ในงานออกแบบสถาปัตยกรรมประเภทบ้านพักอาศัยในปัจจุบันของอาคารตัวอย่างที่ศึกษา โดยทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ ซึ่งมีระดับความคิดเห็นดังต่อไปนี้

- 1 = ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
 2 = ไม่เห็นด้วย
 3 = เป็นกลาง
 4 = เห็นด้วย
 5 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง

5.2 การวิเคราะห์ประเด็นจากแบบสอบถาม

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นของสถาปนิกทั่วไป ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยลำดับการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะไทย

จากการสอบถามสถาปนิกทั่วไปถึงความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะไทย สามารถทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติปรากฏผลดังตารางที่ 5.1 และสามารถทำการวิเคราะห์ผลได้ดังนี้

ตารางที่ 5.1 แสดงความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะไทย

ความคิดเห็นทั่วไป	mean	std. deviation
● ยุคโลกาภิวัตน์ทำให้เกิดการไหลบ่าทางวัฒนธรรม จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ความสำคัญต่อเอกลักษณ์ในความเป็นไทย	4.03	.74
● การนำรูปแบบสถาปัตยกรรมไทยเดิมมาพัฒนารูปแบบให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน ถือได้ว่าเป็นการอนุรักษ์มรดกไทย	3.94	.82
● งานออกแบบบ้านพักอาศัยในภาคกลางทั่วไปในปัจจุบัน แสดงออกถึงลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่	2.46	.84

การวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มสถาปนิกทั่วไป

จากการพิจารณาค่าเฉลี่ย (mean) ที่ได้จากความคิดเห็นของกลุ่มสถาปนิกทั่วไปเกี่ยวกับความคิดเห็นทั่วไป ปรากฏผลตามลำดับค่าความคิดเห็นจากมากไปน้อยดังนี้

- สถาปนิกทั่วไปเห็นด้วยกับการให้ความสำคัญต่อเอกลักษณ์ในความเป็นไทยในยุคโลกาภิวัตน์
- สถาปนิกทั่วไปเห็นด้วยกับการนำรูปแบบสถาปัตยกรรมไทยเดิมมาพัฒนาในรูปแบบให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน ซึ่งเป็นแนวทางในการอนุรักษ์มรดกไทยอย่างหนึ่ง
- สถาปนิกทั่วไปมีความเห็นว่าบ้านพักอาศัยทั่วไปที่ปลูกสร้างกันอยู่ยังไม่มีลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่

การอภิปรายผลความคิดเห็นของสถาปนิกทั่วไป

ในยุคโลกาภิวัตน์ซึ่งเกิดการไหลบ่าทางวัฒนธรรม สถาปนิกทั่วไปมีความคิดเห็นว่าควรให้ความสำคัญต่อเอกลักษณ์ในความเป็นไทย ทั้งนี้ เมื่อปรากฏว่า “การเปลี่ยนแปลงจากรูปแบบวัฒนธรรมไทยเดิมมาสู่วัฒนธรรมตะวันตก จุดเปลี่ยนอันสำคัญนี้ทำให้ชาติไทยต้องเสียเอกลักษณ์ทางศิลปวัฒนธรรมที่เคยสืบเนื่องมาแต่อดีตจนไม่อาจที่نگกลับไปสู่ความงดงามในรูปแบบวัฒนธรรมเดิมได้อีก” (โชติ ภัลยาณมิตร, 2525: 302-303) เอกลักษณ์เป็นเรื่องสำคัญที่สถาปนิกผู้ออกแบบควรศึกษาที่มาของเอกลักษณ์เพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างถูกต้องชัดเจน และสามารถนำองค์ความรู้ไปกำหนดแนวทางในการสร้างสรรค์งานออกแบบสถาปัตยกรรมให้มีเอกลักษณ์ไทยได้อย่างถูกต้องเหมาะสมต่อไป

สถาปนิกทั่วไปมีความเห็นว่า การนำรูปแบบสถาปัตยกรรมไทยเดิมมาพัฒนาในรูปแบบให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน ซึ่งเป็นแนวทางในการอนุรักษ์มรดกไทยอย่างหนึ่ง จึงเป็นแนวทางใน “การพัฒนาสถาปัตยกรรมไทยให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบันทั้งรูปแบบ ประโยชน์ใช้สอย โครงสร้าง วัสดุก่อสร้าง วัสดุตกแต่ง ตลอดจนองค์ประกอบในงานสถาปัตยกรรมที่ยังสะท้อนให้เห็นการสืบเนื่องจากอดีต นับว่าเป็นการสืบสานศิลปะและวัฒนธรรมไทยไว้มิให้สูญสลาย” (แน่งน้อย ศักดิ์ศรี และวาทัญญู เทพหัสดิ, 2539 : 336-337)

บ้านพักอาศัยที่ปลูกสร้างโดยทั่วไปในภาคกลางยังไม่แสดงออกถึงเอกลักษณ์
 ในความเป็นไทย ทั้งนี้ เนื่องจากการออกแบบบ้านพักอาศัยทั่วไปสถาปนิกผู้ออกแบบไม่ได้ให้ความสำคัญ
 สำคัญต่อเอกลักษณ์ในความเป็นไทย รูปแบบบ้านพักอาศัยทั่วไปจึงเป็นรูปแบบสากล ดังปรากฏ
 ในคำวิจารณ์ที่ว่า "เรามีเอกลักษณ์ในงานศิลปะประจำชาติซึ่งบรรพบุรุษของไทยได้สร้างสมไว้ให้
 มากมาย แต่ตึกใหม่ ๆ ที่ถูกสร้างขึ้นซึ่งเป็นหน้าตาของบ้านเมืองเรายังไม่ปรากฏเอกลักษณ์ประจำชาติ
 ไทย(ใหม่) ที่เด่นชัดเลย ตั้งแต่ตีกระฟ้าไปจนถึงหมู่บ้านจัดสรร ดูเหมือนเป็นเมืองฝรั่งกันไปหมด" (จรินทร์
 รอดประเสริฐ, 2532: 1) อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันมีการตื่นตัวให้ความสำคัญต่อเอกลักษณ์ในความเป็นไทยอย่างกว้างขวาง การที่สถาปนิกผู้ออกแบบจะสร้างสรรค์ผลงานให้มีเอกลักษณ์ไทย ".....จะต้อง
 แสดงออกถึงวัฒนธรรมของคนไทยในด้านความเป็นอยู่ที่มีระเบียบและเรียบง่าย....." (จุลทัศน์ พยาฆ-
 รานนท์, 2523: 160-165) มีความเหมาะสมและสัมพันธ์กับ ".....ลักษณะสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์
 สภาพภูมิอากาศของไทยภาคกลาง ตลอดจนการเอื้ออำนวยของวัสดุก่อสร้าง....." (จิรพันธ์
 สมประสงค์, 2532: 228)

สรุปการวิเคราะห์ความคิดเห็นของสถาปนิกทั่วไป

จากการวิเคราะห์เอกลักษณ์ในความเป็นไทยในยุคโลกาภิวัตน์ ปรากฏว่า สถาปนิก
 ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในเรื่องเอกลักษณ์ในความเป็นไทย ซึ่งเป็นที่ชัดเจนว่าเอกลักษณ์ในความเป็นไทยเป็นเรื่องสำคัญ ดังนั้น สถาปนิกผู้ออกแบบควรศึกษาที่มาให้เกิดความเข้าใจอย่างถูกต้อง
 ชัดเจน เพื่อที่จะนำองค์ความรู้ไปกำหนดแนวทางในการสร้างสรรค์งานออกแบบสถาปัตยกรรมให้มี
 เอกลักษณ์ไทยได้อย่างถูกต้องเหมาะสมต่อไป

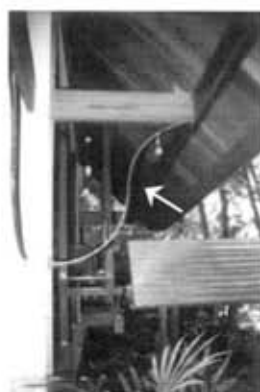
ในการออกแบบสถาปัตยกรรมให้มีเอกลักษณ์ในความเป็นไทย โดยการนำรูปแบบ
 สถาปัตยกรรมไทยเดิมมาพัฒนารูปแบบให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน เป็นแนวทาง
 การออกแบบในเชิงอนุรักษ์สืบสานศิลปวัฒนธรรมไทยอันเป็นที่ยอมรับของสถาปนิกทั่วไป ทั้งนี้ ในการ
 ออกแบบจะต้องคำนึงถึงความเหมาะสมต่อการใช้สอยอาคาร ระบบโครงสร้าง วัสดุก่อสร้าง วัสดุตกแต่ง
 องค์ประกอบที่จะนำมาใช้ งบประมาณ การประหยัดพลังงาน การพัฒนาที่ยั่งยืน ฯลฯ

สำหรับบ้านพักอาศัยทั่วไปในภาคกลางที่มีการปลูกสร้างกันอยู่ในปัจจุบันยังไม่มี
 เอกลักษณ์ในความเป็นไทย เนื่องมาจากการออกแบบในอดีตไม่ได้ให้ความสำคัญในเรื่องเอกลักษณ์
 เท่าที่ควร แต่ในปัจจุบันมีการตื่นตัวในการให้ความสำคัญต่อเอกลักษณ์ในความเป็นไทยจากหลาย
 หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งเป็นสัญญาณการเริ่มต้นที่ดี และเชื่อได้ว่าหากมีการศึกษากันอย่าง
 จริงจังในอนาคตอันใกล้ประเทศไทยก็จะมีสถาปัตยกรรมที่มีเอกลักษณ์ในความเป็นไทยดังที่หลายฝ่าย
 ได้ตั้งความหวังไว้

2. คุณค่าของลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ในงานออกแบบสถาปัตยกรรมประเภทบ้านพักอาศัยในปัจจุบัน

2.1) คุณค่าของลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ในด้านความงาม (เส้นสายที่เรียบง่าย)

จากการที่สถาปนิกผู้ออกแบบอาคารตัวอย่างที่ศึกษาในแต่ละโครงการได้นำลักษณะไทยภาคกลางมาใช้ในงานออกแบบสถาปัตยกรรมประเภทบ้านพักอาศัยในปัจจุบัน คือ ความงามที่เกิดจากการประยุกต์เส้นสายแบบไทยให้เกิดความเรียบง่าย จากการสอบถามสถาปนิกทั่วไปสามารถทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ ปรากฏผลดังตารางที่ 5. 2 และสามารถทำการวิเคราะห์หาค่าเกี่ยวกับคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ได้ดังนี้

(ก)

(ข)

(ค)

ภาพที่ 5. 1 การประยุกต์เส้นสายที่เรียบง่าย

ตารางที่ 5. 2 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ในด้านความงาม (เส้นสายที่เรียบง่าย)

เส้นสายที่เรียบง่าย	mean	std. Deviation
● การนำเส้นสายของคันทวยมาใช้เป็นองค์ประกอบอาคาร (ก)	2.80	.91
● การนำเส้นสายของฝ้าขัดแตะมาประยุกต์ (ข)	2.79	.85
● การนำเส้นสายของหน้าบันมาประยุกต์ (ค)	2.48	.93

การวิเคราะห์ความคิดเห็นของสถาปนิกทั่วไป

จากการพิจารณาค่าเฉลี่ย (mean) ที่ได้จากความคิดเห็นของกลุ่มสถาปนิกทั่วไปเกี่ยวกับการนำเส้นสายแบบไทยมาประยุกต์ให้เรียบง่ายและนำมาใช้เป็นองค์ประกอบอาคาร ปรากฏผลตามลำดับค่าความคิดเห็นจากมากไปน้อยดังนี้

- การนำเส้นสายของคันทวยมาใช้เป็นองค์ประกอบอาคาร มีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ปานกลาง
- การนำเส้นสายของฝาขัดแตะมาประยุกต์ มีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ปานกลาง
- การนำเส้นสายของหน้าบันมาประยุกต์ มีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ค่อนข้างน้อย

การอภิปรายผลความคิดเห็นของสถาปนิกทั่วไป

สถาปนิกผู้ออกแบบได้นำเส้นสายหรือลวดลายที่มีลักษณะไทยภาคกลางมาประยุกต์ใช้ในงานออกแบบอาคารตัวอย่างที่ศึกษา จากการวิจัยพบว่า การนำเส้นสายของคันทวยมาใช้เป็นองค์ประกอบอาคาร และการนำเส้นสายของฝาขัดแตะมาประยุกต์ มีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ปานกลาง ส่วนการนำเส้นสายของหน้าบันมาประยุกต์ มีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ค่อนข้างน้อย

การนำเส้นสายหรือลวดลายที่มีลักษณะไทยภาคกลางมาประยุกต์ใช้ในงานออกแบบบ้านพักอาศัยในปัจจุบัน กลุ่มสถาปนิกทั่วไปมีความคิดเห็นว่า การนำลักษณะไทยภาคกลางดังกล่าวมาใช้ในงานออกแบบที่มีลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่มากที่สุดในการพิจารณาทั้ง 3 ประการ ได้แก่ การนำเส้นสายของคันทวยมาใช้เป็นองค์ประกอบอาคาร ส่วนรองลงมา คือ การนำเส้นสายของฝาขัดแตะมาประยุกต์ และการนำเส้นสายของหน้าบันมาประยุกต์ ตามลำดับ

อย่างไรก็ตาม ในผลงานการออกแบบอาคารตัวอย่างที่ศึกษา ได้มีการนำเส้นสายมาใช้ในงานออกแบบ ทั้งนี้ เกิดจาก "ความต้องการในด้านความงามนอกเหนือจากการสร้างที่พักอาศัยให้มีความมั่นคงถาวร" (ภิญโญ สุวรรณคีรี, 2540: 11) ในการออกแบบให้อาคารมีเส้นสายลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่เป็นแนวทางหนึ่งของ "การพัฒนาเอกลักษณ์ไทยไปสู่สถาปัตยกรรมยุคใหม่"

ด้วยวิธีการพัฒนาจากเส้นสายดั้งเดิมนำมาดัดแปลงให้เรียบง่ายแต่ยังมีวิญญาณไทย (จรินทร์ รอดประเสริฐ, 2532: 3)

สรุปการวิเคราะห์ความคิดเห็นของสถาปนิกทั่วไป

เส้นสายหรือลวดลายเป็นองค์ประกอบหนึ่งของอาคาร ซึ่งสามารถลดความกระด้างของอาคารได้เป็นอย่างดี การนำเส้นสายที่มีลักษณะไทยภาคกลางมาประยุกต์ใช้ในงานออกแบบบ้านพักอาศัยในปัจจุบัน สถาปนิกผู้ออกแบบได้พยายามพัฒนารูปแบบดั้งเดิมมาสู่รูปแบบใหม่ที่เรียบง่าย โดยพยายามสื่อให้เห็นถึงลักษณะดั้งเดิมทางด้านรูปธรรม อย่างไรก็ตาม การพัฒนาดังกล่าวยังไม่เป็นที่เด่นชัดเท่าที่ควร สถาปนิกทั่วไปจึงมีความเห็นโดยภาพรวมว่า การนำเส้นสายของคันทวยมาใช้เป็นองค์ประกอบอาคาร และการนำเส้นสายของผ้าขัดแตะมาประยุกต์ มีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ปานกลาง ส่วนการนำเส้นสายของหน้าบันมาประยุกต์ มีคุณค่าลักษณะไทยสมัยใหม่ค่อนข้างน้อย

2.2) คุณค่าของลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ในด้านการปลุกต้นไม้เพื่อความร่มรื่น

จากการที่สถาปนิกผู้ออกแบบอาคารตัวอย่างที่ศึกษาในแต่ละโครงการได้นำลักษณะไทยภาคกลางมาใช้ในงานออกแบบสถาปัตยกรรมประเภทบ้านพักอาศัยในปัจจุบัน คือ การปลุกต้นไม้เพื่อความร่มรื่น จากการสอบถามสถาปนิกทั่วไปสามารถทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติปรากฏผลดังตารางที่ 5.3 และสามารถทำการวิเคราะห์ผลเกี่ยวกับคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ได้ดังนี้

(ก)

(ข)

(ค)

ภาพที่ 5.2 การปลุกต้นไม้เพื่อความร่มรื่น

ตารางที่ 5.3 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ในการปลูกต้นไม้เพื่อความร่วมมือ

การปลูกต้นไม้เพื่อความร่วมมือ	mean	std. deviation
• การปลูกต้นไม้จากใต้ถนนทะเลไปบนนอกชาน (ก)	3.83	.77
• การปลูกต้นไม้ในบริเวณบ้าน (ข)	3.70	.81
• การปลูกต้นไม้แทรกไปตามอาคาร (ค)	3.54	.83

การวิเคราะห์ความคิดเห็นของสถาปนิกทั่วไป

จากการพิจารณาค่าเฉลี่ย (mean) ที่ได้จากความคิดเห็นของกลุ่มสถาปนิกทั่วไปเกี่ยวกับการปลูกต้นไม้เพื่อความร่วมมือ ปรากฏผลตามลำดับค่าความคิดเห็นจากมากไปน้อยดังนี้

- การปลูกต้นไม้จากใต้ถนนทะเลไปบนนอกชาน มีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ค่อนข้างมาก
- การปลูกต้นไม้ในบริเวณบ้าน มีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ค่อนข้างมาก
- การปลูกต้นไม้แทรกไปตามอาคาร มีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ค่อนข้างมาก

การอภิปรายผลความคิดเห็นของสถาปนิกทั่วไป

สถาปนิกผู้ออกแบบได้นำลักษณะการปลูกต้นไม้เพื่อความร่วมมือมาใช้ในงานออกแบบอาคารตัวอย่างที่ศึกษา จากการวิจัยพบว่า สถาปนิกทั่วไปแสดงความคิดเห็นในข้อพิจารณาทั้ง 3 ประการ มีความใกล้เคียงกัน คือ การปลูกต้นไม้จากใต้ถนนทะเลไปบนนอกชาน การปลูกต้นไม้ในบริเวณบ้าน และการปลูกต้นไม้แทรกไปตามอาคาร มีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ค่อนข้างมาก

การปลูกต้นไม้เพื่อความร่วมมือในงานออกแบบบ้านพักอาศัยในปัจจุบัน กลุ่มสถาปนิกทั่วไปมีความคิดเห็นว่าการนำลักษณะไทยภาคกลางดังกล่าวมาใช้ในงานออกแบบที่มีลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่มากที่สุดข้อพิจารณาทั้ง 3 ประการ คือ การปลูกต้นไม้จากใต้ถนนทะเลไปบน

นอกจากนี้ ส่วนรองลงมา คือ การปลูกต้นไม้ในบริเวณบ้าน และการปลูกต้นไม้แทรกไปตามอาคาร ตามลำดับ

การนำต้นไม้มาใช้ในการสร้างสรรค์งานออกแบบอาคารตัวอย่างที่ศึกษาให้มีลักษณะไทยภาคกลาง สอดคล้องกับที่ วิมลสิทธิ์ นรียงกูร (2539: 54) ได้วิเคราะห์ไว้ในข้อพิจารณาในการสร้างสรรค์เอกลักษณ์ไทยในงานสถาปัตยกรรม โดยสรุปได้ว่า การนำพันธุ์ไม้ที่สัมพันธ์กับอาคารมาใช้ในการออกแบบ เป็นประเด็นหนึ่งขององค์ประกอบกายภาพที่มีส่วนทำให้มีเอกลักษณ์เชิงรูปธรรม โดยการจัดภูมิทัศน์ นอกจากนี้ การจัดภูมิทัศน์ที่โอบล้อมอาคารด้วยต้นไม้ยังเป็นการสร้างลักษณะร่มรื่นให้กับอาคาร ซึ่งเป็นลักษณะนามธรรมที่มีส่วนทำให้มีเอกลักษณ์เชิงนามธรรมอีกด้วย

การปลูกต้นไม้ในอาคารสามารถทำให้เกิดสภาวะน่าสบาย กล่าวคือ "ต้นไม้สามารถปรับสภาพแวดล้อมให้เย็นลงได้โดยอาศัยกระบวนการสังเคราะห์แสงของต้นไม้ เนื่องจากต้นไม้ดูดน้ำจากดินขึ้นมาและแปลงสภาพให้เป็นไอน้ำได้ทุกสภาพอากาศ ซึ่งต้นไม้ขนาดใหญ่สามารถดูดน้ำจากดินได้ในอัตรา 5.5 ลิตรต่อชั่วโมง ก็จะสามารถปรับสภาพแวดล้อมให้เย็นลงได้ถึงชั่วโมงละ 12.6 เมกะจูล (12,000 บีทียู) ซึ่งเทียบเท่ากับความเย็นที่ได้รับจากเครื่องปรับอากาศขนาด 1 ตัน การปลูกต้นไม้ขนาดใหญ่เป็นจำนวนมากเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยลดความรุนแรงของอุณหภูมิอากาศในเวลากลางวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สุนทร บุญญาธิการ, 2542 : 12, 72)

สรุปการวิเคราะห์ความคิดเห็นของสถาปนิกทั่วไป

การนำต้นไม้มาใช้เป็นองค์ประกอบในการออกแบบอาคารที่พักอาศัย สามารถสื่อให้เห็นถึงเอกลักษณ์เชิงรูปธรรม และเอกลักษณ์เชิงนามธรรม นับได้ว่าการปลูกต้นไม้มีประโยชน์ในด้านกายภาพ และเป็นปัจจัยหนึ่งที่สามารถปรับสภาพแวดล้อมให้อยู่ในสภาวะที่สามารถอยู่อาศัยได้อย่างสบาย ตลอดจนสามารถสร้างเอกลักษณ์ในการจัดองค์ประกอบอาคารที่สื่อให้เห็นถึงลักษณะไทยภาคกลางได้ค่อนข้างมาก ดังนั้น ในการออกแบบจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการนำต้นไม้มาเป็นส่วนหนึ่งของอาคาร

2.3) คุณค่าของลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ในด้านการจัดวางอาคาร

จากการที่สถาปนิกผู้ออกแบบอาคารตัวอย่างที่ศึกษาในแต่ละโครงการได้นำลักษณะไทยภาคกลางมาใช้ในการออกแบบสถาปัตยกรรมประเภทบ้านพักอาศัยในปัจจุบัน คือ การจัดวางอาคาร จากการสอบถามสถาปนิกทั่วไปสามารถทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ ปรากฏผลดังตารางที่ 5.4 และสามารถทำการวิเคราะห์ผลเกี่ยวกับคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ได้ดังนี้

(ก)

(ข)

(ค)

ภาพที่ 5.3 การจัดวางอาคารล้อมนอกชาน

(ก)

(ข)

(ค)

ภาพที่ 5.4 การจัดวางอาคารหลังเดี่ยว

ตารางที่ 5.4 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ คุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ในการจัดวางอาคาร

การจัดวางอาคาร	mean	std. deviation
การจัดวางอาคารล้อมนอกชาน (ภาพที่ 5.3)		
• การจัดวางในรูปแบบเรือนล้อมนอกชาน (ก)	3.97	.68
• อาคารเชื่อมต่อกันล้อมนอกชาน (ข)	3.75	.74
• อาคารเชื่อมต่อกันล้อมนอกชานระแนง (ค)	3.29	.84

ตารางที่ 5.4 (ต่อ) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ คุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ในการจัดวางอาคาร

การจัดวางอาคาร	mean	std. deviation
การจัดวางอาคารหลังเดียว (ภาพที่ 5.4)		
• อาคารหลังเดียวมีระเบียงหรือนอกชานเพื่อใช้เป็นที่นั่งเล่น (ข)	3.49	.82
• อาคารหลังเดียวมีระเบียงหรือนอกชานเพื่อใช้เป็นที่ยอกกำลังกาย (ก)	2.70	.82
• อาคารหลังเดียวมีระเบียงหรือนอกชานเพื่อใช้เป็นที่นั่งเล่นและจัดเลี้ยง (ค)	2.66	.86

การวิเคราะห์ความคิดเห็นของสถาปนิกทั่วไป

จากการพิจารณาค่าเฉลี่ย (mean) ที่ได้จากความคิดเห็นของกลุ่มสถาปนิกทั่วไปเกี่ยวกับการจัดวางอาคาร ปรากฏผลตามลำดับค่าความคิดเห็นจากมากไปน้อยดังนี้

การจัดวางอาคารล้อมนอกชาน

- การจัดวางในรูปแบบเรือนล้อมนอกชาน มีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ค่อนข้างมาก
- อาคารเชื่อมต่อกันล้อมนอกชาน มีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ค่อนข้างมาก
- อาคารเชื่อมต่อกันล้อมนอกชานระแนง มีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ปานกลาง

การจัดวางอาคารหลังเดียว

- อาคารหลังเดียวมีระเบียงหรือนอกชานเพื่อใช้เป็นที่นั่งเล่น มีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ปานกลาง
- อาคารหลังเดียวมีระเบียงหรือนอกชานเพื่อใช้เป็นที่ยอกกำลังกาย มีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ปานกลาง
- อาคารหลังเดียวมีระเบียงหรือนอกชานเพื่อใช้เป็นที่นั่งเล่นและจัดเลี้ยง มีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ปานกลาง

การอภิปรายผลความคิดเห็นของสถาปนิกทั่วไป

สถาปนิกผู้ออกแบบได้นำลักษณะการจัดวางอาคารล้อมนอกชานมาใช้ในงานออกแบบอาคารตัวอย่างที่ศึกษา จากการวิจัยพบว่า สถาปนิกทั่วไปแสดงความคิดเห็นในข้อพิจารณา 2 ประการที่มีความใกล้เคียงกัน คือ การจัดวางในรูปแบบเรือนล้อมนอกชาน และการจัดวางอาคารเชื่อมต่อกันล้อมนอกชาน มีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ค่อนข้างมาก ส่วนความคิดเห็นที่แตกต่างออกไป คือ การจัดวางอาคารเชื่อมต่อกันล้อมนอกชานสระน้ำ มีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ปานกลาง

การจัดวางอาคารล้อมนอกชานที่นำมาใช้ในงานออกแบบบ้านพักอาศัยในปัจจุบัน กลุ่มสถาปนิกทั่วไปมีความคิดเห็นว่าการนำลักษณะไทยภาคกลางดังกล่าวมาใช้ในงานออกแบบที่มีลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่มากที่สุดในข้อพิจารณาทั้ง 3 ประการ คือ การจัดวางในรูปแบบเรือนล้อมนอกชาน ส่วนรองลงมา คือ อาคารเชื่อมต่อกันล้อมนอกชาน และอาคารเชื่อมต่อกันล้อมนอกชานสระน้ำ ตามลำดับ

นอกจากนั้น สถาปนิกผู้ออกแบบยังได้นำลักษณะการจัดวางอาคารหลังเดี่ยว มาใช้ในงานออกแบบ ซึ่งผลการวิจัยปรากฏว่า การจัดวางอาคารหลังเดี่ยวมีระเบียงหรือนอกชานเพื่อใช้เป็นที่นั่งเล่น การจัดวางอาคารหลังเดี่ยวมีระเบียงหรือนอกชานเพื่อใช้เป็นที่ออกกำลังกาย และอาคารหลังเดี่ยวมีระเบียงหรือนอกชานเพื่อใช้เป็นที่นั่งเล่นและจัดเลี้ยง มีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ปานกลาง

การจัดวางอาคารหลังเดี่ยวที่นำมาใช้ในงานออกแบบบ้านพักอาศัยในปัจจุบัน กลุ่มสถาปนิกทั่วไปมีความคิดเห็นว่าการนำลักษณะไทยภาคกลางดังกล่าวมาใช้ในงานออกแบบที่มีลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่มากที่สุดในข้อพิจารณาทั้ง 3 ประการ คือ อาคารหลังเดี่ยวมีระเบียงหรือนอกชานเพื่อใช้เป็นที่นั่งเล่น ส่วนรองลงมา คือ อาคารหลังเดี่ยวมีระเบียงหรือนอกชานเพื่อใช้เป็นที่ออกกำลังกาย และอาคารหลังเดี่ยวมีระเบียงหรือนอกชานเพื่อใช้เป็นที่นั่งเล่นและจัดเลี้ยง ตามลำดับ

การจัดวางอาคารของอาคารตัวอย่างที่ศึกษา ปรากฏว่า การจัดวางอาคารล้อมนอกชานมีลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ที่เด่นชัดกว่าการจัดวางอาคารหลังเดี่ยว ทั้งนี้ เนื่องจาก **รูปแบบการจัดวางอาคารที่มีลักษณะเด่นชัด คือ รูปแบบของเรือนหลายหลังหรือเรือนหมู่มีนอกชานกว้างเพื่อเชื่อมอาคารทุกหลังเข้าด้วยกัน** (จิรพันธ์ สมประสงค์, 2532 : 230)

การจัดวางอาคารล้อมนอกชานสามารถทำให้งานออกแบบมีลักษณะไทยภาคกลางที่เด่นชัด ทั้งนี้ เป็นไปตามการวิเคราะห์ของ วิมลสิทธิ์ หรยางกูร (2539: 54) โดยสรุปได้ว่า ลักษณะการรวมกลุ่มอาคารโดยการจัดกลุ่มอาคารที่มีชานเป็นพื้นที่ตัวเชื่อม เป็นองค์ประกอบสถาปัตยกรรมทางกายภาพที่มีส่วนทำให้มีเอกลักษณ์เชิงรูปธรรม นอกจากนี้ การจัดกลุ่มอาคารโดยการปิดล้อมบางส่วนซึ่งเป็นลักษณะโปร่งโล่ง สามารถสื่อให้เห็นถึงลักษณะนามธรรมที่มีส่วนทำให้มีเอกลักษณ์เชิงนามธรรมได้อีกด้วย

สรุปการวิเคราะห์ความคิดเห็นของสถาปนิกทั่วไป

การจัดวางอาคารของอาคารตัวอย่างที่ศึกษา ได้มีการนำลักษณะการจัดวางอาคารล้อมนอกชานและการจัดวางอาคารหลังเดี่ยวมาใช้ในงานออกแบบ ซึ่งสถาปนิกทั่วไปให้ความเห็นในภาพรวมว่า การจัดวางอาคารล้อมนอกชานสามารถนำไปใช้ในงานออกแบบอาคารที่พักอาศัย เพื่อสื่อให้เห็นถึงคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ได้ค่อนข้างมาก ส่วนการจัดวางอาคารหลังเดี่ยวมีระเบียบหรือนอกชานเพื่อใช้เป็นที่นั่งเล่น ยังไม่สามารถสื่อให้เห็นถึงคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ได้อย่างเด่นชัดเท่าที่ควร

2.4) คุณค่าของลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ในด้านการใช้ประโยชน์ประเภทชานหรือนอกชาน

จากการที่สถาปนิกผู้ออกแบบอาคารตัวอย่างที่ศึกษาในแต่ละโครงการได้นำลักษณะไทยภาคกลางมาใช้ในงานออกแบบสถาปัตยกรรมประเภทบ้านพักอาศัยในปัจจุบัน คือ การใช้ประโยชน์ประเภทชานหรือนอกชาน จากการสอบถามสถาปนิกทั่วไปสามารถทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ ปรากฏผลดังตารางที่ 5.5 และสามารถทำการวิเคราะห์ผลเกี่ยวกับคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ได้ดังนี้

(ก)

(ข)

(ค)

ภาพที่ 5.5 การใช้ประโยชน์ประเภทชานหรือนอกชาน

ตารางที่ 5.5 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ในด้านการ
ใช้ประโยชน์ประเภทชานหรือนอกชานมาใช้ในงานออกแบบ

การใช้ประโยชน์ประเภทชานหรือนอกชาน	mean	std. deviation
● บริเวณนอกชานสำหรับนั่งเล่น (ข)	3.74	.72
● นอกชานเป็นส่วนเชื่อมอาคาร (ก)	3.55	.78
● บริเวณนอกชานสำหรับนั่งเล่นและจัดเลี้ยง (ค)	2.88	.90

การวิเคราะห์ความคิดเห็นของสถาปนิกทั่วไป

จากการพิจารณาค่าเฉลี่ย (mean) ที่ได้จากความคิดเห็นของกลุ่มสถาปนิกทั่วไปเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ประเภทชานหรือนอกชาน ปรากฏผลตามลำดับค่าความคิดเห็นจากมากไปน้อยดังนี้

- การออกแบบให้มีบริเวณนอกชานสำหรับนั่งเล่น มีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ค่อนข้างมาก
- การออกแบบให้มีนอกชานเป็นส่วนเชื่อมอาคาร มีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ค่อนข้างมาก
- การออกแบบให้มีบริเวณนอกชานสำหรับนั่งเล่นและจัดเลี้ยง มีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ปานกลาง

การอภิปรายผลความคิดเห็นของสถาปนิกทั่วไป

สถาปนิกผู้ออกแบบได้นำการใช้ประโยชน์ประเภทชานหรือนอกชานมาใช้ในงานออกแบบอาคารตัวอย่างที่ศึกษา จากการวิจัยพบว่า สถาปนิกทั่วไปแสดงความคิดเห็นในข้อพิจารณา 2 ประการที่มีความใกล้เคียงกัน คือ การออกแบบให้มีบริเวณนอกชานสำหรับนั่งเล่น และการออกแบบให้มีนอกชานเป็นส่วนเชื่อมอาคาร มีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ค่อนข้างมาก ส่วนความคิดเห็นที่แตกต่างออกไป คือ การออกแบบให้มีบริเวณนอกชานสำหรับนั่งเล่นและจัดเลี้ยง มีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ปานกลาง

การใช้ประโยชน์ประเภทชานหรือนอกชานในงานออกแบบบ้านพักอาศัยในปัจจุบัน กลุ่มสถาปนิกทั่วไปมีความคิดเห็นว่าการนำลักษณะไทยภาคกลางดังกล่าวมาใช้ในงานออกแบบที่มีลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่มากที่สุดในการพิจารณาทั้ง 3 ประการ คือ บริเวณนอกชานสำหรับนั่งเล่น ส่วนรองลงมา คือ นอกชานเป็นส่วนเชื่อมอาคาร และบริเวณนอกชานสำหรับนั่งเล่นและจัดเลี้ยง ตามลำดับ

การนำชานหรือนอกชานมาใช้ในงานออกแบบอาคารตัวอย่างที่ศึกษา เพื่อสื่อให้เห็นถึงลักษณะไทยภาคกลางในงานออกแบบ เป็นการนำองค์ประกอบสถาปัตยกรรมมาใช้ในงานออกแบบดังที่ วิมลสิทธิ์ หรยางกูร (2539: 54) ได้วิเคราะห์โดยสรุปไว้ว่า ชาน เป็นพื้นที่ตัวเชื่อม อันเป็นองค์ประกอบกายภาพที่มีส่วนทำให้มีเอกลักษณ์เชิงรูปธรรม และเป็นลักษณะนามธรรมแบบโปร่งใต้วที่มีส่วนทำให้มีเอกลักษณ์เชิงนามธรรม

สรุปการวิเคราะห์ความคิดเห็นของสถาปนิกทั่วไป

ชานหรือนอกชาน เป็นองค์ประกอบสถาปัตยกรรมทั้งลักษณะนามธรรมและลักษณะรูปธรรมที่สามารถนำมาใช้ในงานออกแบบเพื่อสื่อให้เห็นถึงลักษณะไทยภาคกลางได้ค่อนข้างมาก อย่างไรก็ตาม ในการออกแบบสถาปนิกผู้ออกแบบควรคำนึงประโยชน์ใช้สอยที่สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบันเป็นสำคัญ

2.5) คุณค่าของลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ในด้านการใช้ประโยชน์บริเวณใต้ถุน

จากการที่สถาปนิกผู้ออกแบบอาคารตัวอย่างที่ศึกษาในแต่ละโครงการได้นำลักษณะไทยภาคกลางมาใช้ในงานออกแบบสถาปัตยกรรมประเภทบ้านพักอาศัยในปัจจุบัน คือ การใช้ประโยชน์บริเวณใต้ถุนโดยการกันส่วนใช้สอยบางส่วน จากการสอบถามสถาปนิกทั่วไปสามารถทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ ปรากฏผลดังตารางที่ 5. 6 และสามารถทำการวิเคราะห์ผลเกี่ยวกับคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ได้ดังนี้

ภาพที่ 5.6 การใช้ประโยชน์บริเวณใต้ถุนโดยการกันส่วยใช้สอยบางส่วน

ตารางที่ 5.6 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ในด้านการใช้ประโยชน์บริเวณใต้ถุนโดยการกันส่วยใช้สอยบางส่วน

การใช้ประโยชน์บริเวณใต้ถุนโดยการกันส่วยใช้สอยบางส่วน	mean	std. deviation
● การกันส่วยใช้สอยบางส่วนในลักษณะปิดล้อม (ก)	3.18	.85
● การกันส่วยใช้สอยบางส่วนในลักษณะเปิดโล่ง (ข)	3.16	.82
● การกันส่วยใช้สอยบางส่วนในลักษณะห้องกึ่งใต้ดิน (ค)	2.27	.83

การวิเคราะห์ความคิดเห็นของสถาปนิกทั่วไป

จากการพิจารณาค่าเฉลี่ย (mean) ที่ได้จากความคิดเห็นของกลุ่มสถาปนิกทั่วไปเกี่ยวกับประโยชน์ใช้สอย ปรากฏผลตามลำดับค่าความคิดเห็นจากมากไปน้อยดังนี้

- การออกแบบโดยการกันส่วยใช้สอยบางส่วนในลักษณะปิดล้อม มีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ปานกลาง
- การออกแบบโดยการกันส่วยใช้สอยบางส่วนในลักษณะเปิดโล่ง มีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ปานกลาง
- การออกแบบโดยการกันส่วยใช้สอยบางส่วนในลักษณะห้องกึ่งใต้ดิน มีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ค่อนข้างน้อย

การอภิปรายผลความคิดเห็นของสถาปนิกทั่วไป

สถาปนิกผู้ออกแบบได้นำการใช้ประโยชน์บริเวณใต้ถุนโดยการกันส่วนใช้สอยบางส่วนมาใช้ในงานออกแบบอาคารตัวอย่างที่ศึกษา จากการวิจัยพบว่า สถาปนิกทั่วไปแสดงความคิดเห็นในข้อพิจารณา 2 ประการ ที่มีความใกล้เคียงกัน คือ การออกแบบโดยการกันส่วนใช้สอยบางส่วนในลักษณะปิดล้อม และการออกแบบโดยการกันส่วนใช้สอยบางส่วนในลักษณะเปิดโล่ง มีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ปานกลาง ส่วนความคิดเห็นที่แตกต่างออกไป คือ การออกแบบโดยการกันส่วนใช้สอยบางส่วนในลักษณะห้องกึ่งใต้ดิน มีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ค่อนข้างน้อย

การใช้ประโยชน์บริเวณใต้ถุนโดยการกันส่วนใช้สอยบางส่วนที่นำมาใช้ในงานออกแบบบ้านพักอาศัยในปัจจุบัน กลุ่มสถาปนิกทั่วไปมีความคิดเห็นว่าการนำลักษณะไทยภาคกลางดังกล่าวมาใช้ในงานออกแบบที่มีลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่มากที่สุดในข้อพิจารณาทั้ง 3 ประการ คือ การกันส่วนใช้สอยบางส่วนในลักษณะปิดล้อม ส่วนรองลงมา คือ การกันส่วนใช้สอยบางส่วนในลักษณะเปิดโล่ง และการกันส่วนใช้สอยบางส่วนในลักษณะห้องกึ่งใต้ดิน ตามลำดับ

การออกแบบให้มีบริเวณใต้ถุนในงานออกแบบอาคารตัวอย่างที่ศึกษาเป็นความต้องการของสถาปนิกผู้ออกแบบที่จะสื่อให้เห็นถึงลักษณะโปร่งโล่งหรือลักษณะเบาลอยตัวอันเป็นลักษณะไทยเชิงนามธรรม แต่เนื่องจากความต้องการใช้ประโยชน์ใช้สอยในปัจจุบันมีความแตกต่างไปจากอดีต บริเวณใต้ถุนอาคารจึงมีการออกแบบที่แตกต่างไปจากอดีต กล่าวคือ มีการกันส่วนใช้สอยในลักษณะต่าง ๆ ตามความประสงค์ของสถาปนิกผู้ออกแบบดังปรากฏในอาคารตัวอย่างที่ศึกษา

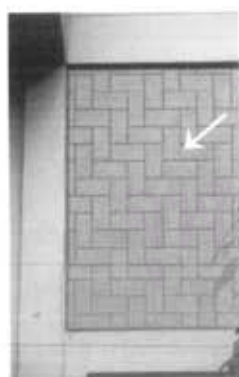
การออกแบบให้มีการใช้ประโยชน์บริเวณใต้ถุนโดยการกันส่วนใช้สอยบางส่วน เป็นแนวทางหนึ่งของการสร้างสรรค์เอกลักษณ์ไทยเชิงนามธรรมในงานสถาปัตยกรรม ดังที่ วิมลสิทธิ์ หรรษากร (2539: 53) ได้วิเคราะห์โดยสรุปว่า *เอกลักษณ์เชิงนามธรรม เป็นความพยายามในเบื้องต้นที่จะสร้างสรรค์เอกลักษณ์บางประการที่มีเค้าโครง (essence หรือ silhouette) ของสถาปัตยกรรมไทยในอดีต เป็นความพยายามที่จะคง 'แก่น' ของเอกลักษณ์ไทยในงานสถาปัตยกรรม* จากการวิเคราะห์ดังกล่าว ทำให้ทราบได้ว่า การออกแบบให้มีบริเวณใต้ถุนก็นับว่าเป็นความพยายามในการสร้างสรรค์ให้งานออกแบบมีเค้าโครงของสถาปัตยกรรมไทยในอดีต ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งของเอกลักษณ์ไทยสมัยใหม่

สรุปการวิเคราะห์ความคิดเห็นของสถาปนิกทั่วไป

การออกแบบให้อาคารมีบริเวณใต้ถุนเพื่อสื่อให้เห็นถึงลักษณะโปร่งโล่งซึ่งเป็นลักษณะไทยเชิงนามธรรม โดยในปัจจุบันการใช้ประโยชน์บริเวณใต้ถุนแตกต่างไปจากอดีต จากการศึกษาพบว่าการนำลักษณะใต้ถุนมาใช้ในงานออกแบบ ยังไม่มีความเด่นชัดในรูปแบบที่น่าเสนอ ทั้งนี้ การออกแบบที่สื่อให้เห็นถึงลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ จำเป็นที่จะต้องศึกษาถึงความเหมาะสมในด้านต่าง ๆ เช่น ความต้องการในด้านประโยชน์ใช้สอย ความสอดคล้องกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ในปัจจุบัน ธรรมเนียมของเจ้าของบ้าน เป็นต้น

2.6) คุณค่าของลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ในด้านการแสดงออกถึงสัจจะของการใช้วัสดุ

จากการที่สถาปนิกผู้ออกแบบอาคารตัวอย่างที่ศึกษาในแต่ละโครงการได้นำลักษณะไทยภาคกลางมาใช้ในงานออกแบบสถาปัตยกรรมประเภทบ้านพักอาศัยในปัจจุบัน คือ การแสดงออกถึงสัจจะของการใช้วัสดุ จากการสอบถามสถาปนิกทั่วไปสามารถทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ ปรากฏผลดังตารางที่ 5.7 และสามารถทำการวิเคราะห์ผลเกี่ยวกับคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ได้ดังนี้

(ก)

(ข)

(ค)

ภาพที่ 5.7 การแสดงออกถึงสัจจะของการใช้วัสดุ

ตารางที่ 5.7 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ในการแสดงออกถึง
สัจจะของการใช้วัสดุ

การแสดงออกถึงสัจจะของการใช้วัสดุ	mean	std. deviation
● การแสดงออกถึงพื้นผิวหยาบของหิน (ค)	3.12	.87
● การแสดงสัจจะของการทำผนังก่ออิฐ (ก)	2.95	.81
● การนำกระจกมาใช้มุงหลังคา (ข)	2.22	.89

การวิเคราะห์ความคิดเห็นของสถาปนิกทั่วไป

จากการพิจารณาค่าเฉลี่ย (mean) ที่ได้จากความคิดเห็นของกลุ่มสถาปนิกทั่วไป เกี่ยวกับการแสดงออกถึงสัจจะของการใช้วัสดุ ปรากฏผลตามลำดับค่าความคิดเห็นจากมากไปน้อยดังนี้

- การแสดงออกถึงพื้นผิวหยาบของหิน มีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ปานกลาง
- การแสดงสัจจะของการทำผนังก่ออิฐ มีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ปานกลาง
- การนำกระจกมาใช้มุงหลังคา มีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ค่อนข้างน้อย

การอภิปรายผลความคิดเห็นของสถาปนิกทั่วไป

สถาปนิกผู้ออกแบบได้นำการแสดงถึงสัจจะของการใช้วัสดุมาใช้ในงานออกแบบอาคารตัวอย่างที่ศึกษา จากการวิจัยพบว่า สถาปนิกทั่วไปแสดงความคิดเห็นในข้อพิจารณา 2 ประการ ที่มีความใกล้เคียงกัน คือ การแสดงออกถึงพื้นผิวหยาบของหิน และการแสดงสัจจะของการทำผนังก่ออิฐ มีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ปานกลาง ส่วนความคิดเห็นที่แตกต่างออกไป คือ การนำกระจกมาใช้มุงหลังคา มีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ค่อนข้างน้อย

การแสดงถึงสัจจะของการใช้วัสดุที่นำมาใช้ในงานออกแบบบ้านพักอาศัยในปัจจุบัน กลุ่มสถาปนิกทั่วไปมีความคิดเห็นว่าการนำลักษณะไทยภาคกลางดังกล่าวมาใช้ในงานออกแบบที่มีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่มากที่สุด ในข้อพิจารณาทั้ง 3 ประการ คือ การแสดงออกถึงพื้นผิวหยาบ

ของหิน ส่วนรองลงมา คือ การแสดงสัจจะของการทำผนังก่ออิฐ และการนำกระจกมาใช้มุ่งหลังคาตามลำดับ

การแสดงออกถึงสัจจะของการใช้วัสดุเป็นการแสดงออกถึงองค์ประกอบสถาปัตยกรรมทางกายภาพเพื่อสื่อให้เห็นถึงลักษณะเชิงรูปธรรมในงานออกแบบอาคารตัวอย่างที่ศึกษา การแสดงออกถึงสัจจะของการใช้วัสดุจะมีอิทธิพลต่อรูปทรงของอาคาร ดังที่ วิหวัชร์ เจริญพงศ์ (สัมภาษณ์ : 16 ก.ค. 2540) ได้กล่าวไว้ว่า ".....วัสดุและวิทยาการร่วมสมัยสะท้อนออกมาในรูปทรงได้ด้วยตัวของมันเอง....."

สรุปการวิเคราะห์ความคิดเห็นของสถาปนิกทั่วไป

การแสดงออกถึงสัจจะของการใช้วัสดุเป็นลักษณะรูปธรรมที่สามารถแสดงออกในงานออกแบบที่นิยมนำมาใช้เพื่อสื่อให้เห็นถึงเอกลักษณ์ไทย จากการศึกษาพบว่า การแสดงออกถึงสัจจะของการใช้วัสดุยังไม่เด่นชัดในรูปแบบที่น่าเสนอ ทั้งนี้ ควรศึกษาเพิ่มเติมในประเด็นอื่น ๆ เช่น ระบบโครงสร้าง ความเหมาะสมของวัสดุที่นำมาใช้ รูปแบบที่สื่อให้เห็นถึงลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ ฯลฯ

2.7) คุณค่าของลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ในเรื่องการยื่นชายคา

จากการที่สถาปนิกผู้ออกแบบอาคารตัวอย่างที่ศึกษาในแต่ละโครงการได้นำลักษณะไทยภาคกลางมาใช้ในงานออกแบบสถาปัตยกรรมประเภทบ้านพักอาศัยในปัจจุบัน คือ การยื่นชายคา จากการสอบถามสถาปนิกทั่วไปสามารถทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ ปรากฏผลดังตารางที่ 5.8 และสามารถทำการวิเคราะห์ผลเกี่ยวกับคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ได้ดังนี้

(ก)

(ข)

(ค)

ภาพที่ 5.8 การยื่นชายคายาว

ภาพที่ 5.9 การยื่นชายคาสั้น

ตารางที่ 5.8 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณคาลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ในเรื่องการยื่นชายคา

การยื่นชายคา	mean	std. deviation
การยื่นชายคายาว (ภาพที่ 5.8)		
• ชายคายื่นยาวลักษณะหลังคาปั้นหยาด (ข)	4.02	.65
• ชายคายื่นยาวลักษณะหลังคาปั้นหยาด (ค)	3.39	.77
• ชายคายื่นยาวลักษณะหลังคาแบน (ก)	2.43	.90
การยื่นชายคาสั้น (ภาพที่ 5.9)		
• ชายคายื่นสั้นลักษณะหลังคาหน้าจั่ว (ก)	2.91	.76
• ชายคายื่นสั้นลักษณะหลังคาโค้ง (ข)	1.86	.66

การวิเคราะห์ความคิดเห็นของสถาปนิกทั่วไป

จากการพิจารณาค่าเฉลี่ย (mean) ที่ได้จากความคิดเห็นของกลุ่มสถาปนิกทั่วไป เกี่ยวกับการยื่นชายคา ปรากฏผลตามลำดับค่าความคิดเห็นจากมากไปน้อยดังนี้

การยื่นขายค้ายาว

- การออกแบบให้มีขายค้ายืนยาวลักษณะหลังคาปั้นหยา มีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่มาก
- การออกแบบให้มี ขายค้ายืนยาวลักษณะหลังคาปั้นหยา มีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ปานกลาง
- การออกแบบให้มีขายค้ายืนยาวลักษณะหลังคาแบน มีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ค่อนข้างน้อย

การยื่นขายคาสั้น

- การออกแบบให้มีขายค้ายืนสั้นลักษณะหลังคาหน้าจั่ว มีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ปานกลาง
- การออกแบบให้มีขายค้ายืนสั้นลักษณะหลังคาโค้ง มีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่น้อย

การอภิปรายผลความคิดเห็นของสถาปนิกทั่วไป

การยื่นขายค้ายาว

สถาปนิกผู้ออกแบบได้นำการยื่นขายค้ายาวมาใช้ในการออกแบบอาคารตัวอย่างที่ศึกษาจากการวิจัยพบว่า สถาปนิกทั่วไปแสดงความคิดเห็นในข้อพิจารณาทั้ง 3 ประการ ที่แตกต่างกัน คือ ขายค้ายืนยาวลักษณะหลังคาปั้นหยา มีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่มาก ขายค้ายืนยาวลักษณะหลังคาปั้นหยา มีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ปานกลาง และขายค้ายืนยาวลักษณะหลังคาแบน มีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่น้อย

การยื่นขายค้ายาวที่นำมาใช้ในการออกแบบบ้านพักอาศัยในปัจจุบัน กลุ่มสถาปนิกทั่วไปมีความคิดเห็นว่าการนำลักษณะไทยภาคกลางดังกล่าวมาใช้ในการออกแบบที่มีลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่มากที่สุดในข้อพิจารณาทั้ง 3 ประการ คือ ขายค้ายืนยาวลักษณะหลังคาปั้นหยา ส่วนรองลงมา คือ ขายค้ายืนยาวลักษณะหลังคาปั้นหยา และขายค้ายืนยาวลักษณะหลังคาแบน ตามลำดับ

การออกแบบให้มีขายค้ายืนยาว นอกจากจะทำให้สื่อให้เห็นถึงลักษณะไทยภาคกลางที่มีการยื่นขายค้ายาวแล้ว ในงานวิจัยของ สุนทร บุญญาธิการ (2542: 9) พบว่า ".....การยื่นขายค้ายาวจะ

ทำให้ลำดับความจำเป็นของการลดหลั่นกัน เป็นผลให้สายตาของเรามีเวลาในการปรับให้เข้ากับ ความจำเป็นที่แตกต่างกันได้ ทำให้ลดความรุนแรงของการเปลี่ยนระดับแสงน้อยลงจนอยู่ในเกณฑ์ที่ สายตาของมนุษย์สามารถปรับได้ทันจึงรู้สึกสบายตา....."

การยื่นขายคาสัน

สถาปนิกผู้ออกแบบได้นำการยื่นขายคาสันมาใช้ในการออกแบบอาคารตัวอย่างที่ศึกษา จากการวิจัยพบว่า การออกแบบให้มีขายคายื่นสั้นลักษณะหลังคาหน้าจั่ว มีคุณค่าลักษณะไทย ภาคกลางสมัยใหม่ปานกลาง ส่วนการออกแบบให้มีขายคายื่นสั้นลักษณะหลังคาโค้ง มีคุณค่าลักษณะ ไทยภาคกลางสมัยใหม่น้อย

การยื่นขายคาสันที่นำมาใช้ในการออกแบบบ้านพักอาศัยในปัจจุบัน กลุ่มสถาปนิกทั่วไป มีความคิดเห็นว่าการนำลักษณะไทยภาคกลางดังกล่าวมาใช้ในการออกแบบที่มีลักษณะไทยภาคกลาง สมัยใหม่มากที่สุดในข้อพิจารณาทั้ง 2 ประการ คือ ขายคายื่นสั้นลักษณะหลังคาหน้าจั่ว ส่วนรองลงมา คือ ขายคายื่นสั้นลักษณะหลังคาโค้ง

การยื่นขายคาสัน เป็นการออกแบบที่มีลักษณะต่างไปจากลักษณะไทยภาคกลาง ทั้งนี้ เนื่องจากการออกแบบโดยอาศัยวัสดุสมัยใหม่มาช่วยแก้ปัญหาทางด้านกายภาพ ดังที่ ภัทรวิชัย พรหมทัตตเวที (สัมภาษณ์ : 18 พ.ย. 2540) ได้วิจารณ์ไว้ว่า ".....บ้านที่นำลักษณะของขายคามาใช้ เพื่อแก้ปัญหาในเรื่องของการบังแดด หรือ ความร้อน ก็ยอมทำได้ แต่ในขณะเดียวกันบ้านที่มีขายคาสัน หรือไม่มีขายคาก็ยอมทำได้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับการเลือกวัสดุที่เหมาะสม ซึ่งเป็นลักษณะเดียวกันกับการเลือกใช้วัสดุในงานสถาปัตยกรรมไทยโบราณ ที่สำคัญจะต้องมีความสบาย กันแดด กันฝน และ รับลมได้....."

สรุปการวิเคราะห์ความคิดเห็นของสถาปนิกทั่วไป

การยื่นขายคายาวเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นของสถาปัตยกรรมไทยประเภทที่พักอาศัย โดยจะเห็นได้ชัดเจนจากเรือนไทยเดิมภาคกลาง ดังนั้น ในงานออกแบบอาคารตัวอย่างที่ศึกษาจึงพบว่า การนำลักษณะการยื่นขายคายาวสามารถสื่อให้เห็นถึงคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ ค่อนข้างมาก ต่างจากลักษณะการยื่นขายคาสัน ซึ่งเป็นลักษณะที่สื่อให้เห็นถึงลักษณะไทยภาคกลาง สมัยใหม่น้อย

2.8) คุณค่าของลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ในเรื่องหลังคา

จากการที่สถาปนิกผู้ออกแบบอาคารตัวอย่างที่ศึกษาในแต่ละโครงการได้นำลักษณะไทยภาคกลางมาใช้ในงานออกแบบสถาปัตยกรรมประเภทบ้านพักอาศัยในปัจจุบัน คือ รูปแบบของหลังคา จากการสอบถามสถาปนิกทั่วไปสามารถทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ ปรากฏผลดังตารางที่ 5.9 และสามารถทำการวิเคราะห์ผลเกี่ยวกับคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ได้ดังนี้

(ก)

(ข)

(ค)

ภาพที่ 5.10 หลังคาทรงสูงหน้าจั่ว

(ก)

(ข)

(ค)

ภาพที่ 5.11 หลังคาทรงสูงลักษณะอื่นๆ

ตารางที่ 5.9 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ในเรื่องรูปแบบของทรงหลังคา

รูปแบบของหลังคา	mean	std. deviation
หลังคาทรงสูงหน้าจั่ว (ภาพที่ 5.10)		
• หลังคาทรงสูงหน้าจั่วประดับลาย (ก)	3.60	.88
• หลังคาทรงสูงหน้าจั่วซ้อนชั้น (ข)	3.32	.82
• หลังคาทรงสูงหน้าจั่วชายคาลิ้น (ค)	3.13	.82
หลังคาทรงสูงลักษณะอื่น ๆ (ภาพที่ 5.11)		
• หลังคาทรงสูงทรงปรางมิต (ค)	3.36	.74
• หลังคาทรงสูงทรงปั้นหย่า (ข)	3.05	.76
• หลังคาโค้งทรงสูง (ก)	2.02	.83

การวิเคราะห์ความคิดเห็นของสถาปนิกทั่วไป

จากการพิจารณาค่าเฉลี่ย (mean) ที่ได้จากความคิดเห็นของกลุ่มสถาปนิกทั่วไป เกี่ยวกับรูปแบบของหลังคา ปรากฏผลตามลำดับค่าความคิดเห็นจากมากไปน้อยดังนี้

หลังคาทรงสูงหน้าจั่ว

- การออกแบบให้มีรูปแบบหลังคาทรงสูงหน้าจั่วประดับลาย มีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ค่อนข้างมาก
- การออกแบบให้มีรูปแบบหลังคาทรงสูงหน้าจั่วซ้อนชั้น มีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ปานกลาง
- การออกแบบให้มีรูปแบบหลังคาทรงสูงหน้าจั่วชายคาลิ้น มีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ปานกลาง

หลังคาทรงสูงลักษณะอื่น ๆ

- การออกแบบให้มีรูปแบบหลังคาทรงสูงทรงปรางมิต มีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ปานกลาง

- การออกแบบให้มีรูปแบบหลังคาทรงสูงทรงปั้นหย่า มีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ปานกลาง
- การออกแบบให้มีรูปแบบหลังคาโค้งทรงสูง มีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่น้อย

การอภิปรายผลความคิดเห็นของสถาปนิกทั่วไป

หลังคาทรงสูงหน้าจั่ว

สถาปนิกผู้ออกแบบได้นำหลังคาทรงสูงหน้าจั่วมาใช้ในงานออกแบบอาคารตัวอย่างที่ศึกษา จากการวิจัยพบว่า สถาปนิกทั่วไปแสดงความคิดเห็นว่า การออกแบบให้มีรูปแบบหลังคาทรงสูงหน้าจั่วประดับลาย มีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ค่อนข้างมาก ทั้งนี้ สถาปนิกทั่วไปแสดงความคิดเห็นในข้อพิจารณา 2 ประการ ที่มีความใกล้เคียงกัน คือ การออกแบบให้มีรูปแบบหลังคาทรงสูงหน้าจั่วซ้อนชั้น และการออกแบบให้มีรูปแบบหลังคาทรงสูงหน้าจั่วชายคาสั้น มีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ปานกลาง

หลังคาทรงสูงหน้าจั่วที่นำมาใช้ในงานออกแบบบ้านพักอาศัยในปัจจุบัน กลุ่มสถาปนิกทั่วไปมีความคิดเห็นว่าการนำลักษณะไทยภาคกลางดังกล่าวมาใช้ในงานออกแบบที่มีลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่มากที่สุดในข้อพิจารณาทั้ง 3 ประการ คือ หลังคาทรงสูงหน้าจั่วประดับลาย ส่วนรองลงมา คือ หลังคาทรงสูงหน้าจั่วซ้อนชั้น และหลังคาทรงสูงหน้าจั่วชายคาสั้น ตามลำดับ

การออกแบบอาคารตัวอย่างที่ศึกษาให้มีทรงหลังคาเป็นลักษณะหลังคาทรงสูงหน้าจั่วเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงรูปแบบของทรงหลังคาตามลักษณะของเรือนไทยเดิม ซึ่งเป็นทรงหลังคามีจั่วสูง การซ้อนชั้นหลังคาเป็นการแก้ปัญหาในการออกแบบเกี่ยวกับมวลของหลังคา ดังที่ ประพจน์ วงศ์จักรศิลป์ (สัมภาษณ์ : 17 ก.ค. 2540) ได้กล่าวไว้ว่า "การซ้อนชั้นของหลังคาไม่ได้เกิดจากข้อจำกัดของวัสดุ แต่เกิดจากเรื่องของสัดส่วนมากกว่า ซึ่งสถาปัตยกรรมไทยค่อนข้างให้ความสำคัญกับเรื่องของสัดส่วนมาก" ส่วนการประดับลวดลายบริเวณหน้าจั่วนั้น "เกิดจากความต้องการในด้านความงาม ซึ่งนอกเหนือจากการสร้างที่พักอาศัยให้มีความมั่นคงถาวร โดยการพิจารณาถึงความงดงามทางศิลปะควบคู่ไปกับการสร้างอาคาร" (ปฏิญญา สุวรรณศิริ, 2540 : 11)

หลังคาทรงสูงลักษณะอื่น ๆ

สถาปนิกผู้ออกแบบได้นำหลังคาทรงสูงลักษณะอื่นมาใช้ในการออกแบบอาคารตัวอย่าง ที่ศึกษา จากการวิจัยพบว่า การออกแบบให้มีรูปแบบหลังคาทรงสูงหน้าจั่วประดับลาย มีคุณค่าลักษณะ ไทยภาคกลางสมัยใหม่ค่อนข้างมาก ส่วนการออกแบบให้มีรูปแบบหลังคาทรงสูงหน้าจั่วซ้อนชั้น และการออกแบบให้มีรูปแบบหลังคาทรงสูงหน้าจั่วชายคาสั้น มีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ ปานกลาง

หลังคาทรงสูงลักษณะอื่น ๆ ที่นำมาใช้ในการออกแบบบ้านพักอาศัยในปัจจุบัน กลุ่ม สถาปนิกทั่วไปมีความคิดเห็นว่า การนำลักษณะไทยภาคกลางดังกล่าวมาใช้ในการออกแบบที่มีลักษณะ ไทยภาคกลางสมัยใหม่มากที่สุดเมื่อพิจารณาทั้ง 3 ประการ คือ หลังคาทรงสูงทรงปิรามิต ส่วนรองลงมา คือ หลังคาทรงสูงทรงปั้นหย่า และหลังคาโค้งทรงสูง ตามลำดับ

การทำหลังคาทรงสูงที่แตกต่างไปจากหลังคาทรงสูงหน้าจั่ว เป็นแนวทางการออกแบบ ที่นำลักษณะนามธรรมมาใช้ในการออกแบบอาคารตัวอย่างที่ศึกษา ดังที่ วีระ อินพันทัง (สัมภาษณ์ : 17 พ.ย. 2540) ได้กล่าวไว้ว่า "ในการออกแบบไม่ได้ใช้หลังคาหน้าจั่ว แต่เป็นหลังคาโค้ง ซึ่งยังมีความรู้สึกไปรุ่งอยู่" การออกแบบให้อาคารมีลักษณะโปร่งโล่งเป็นการนำ ลักษณะนามธรรมที่มี ส่วนทำให้มีเอกลักษณ์เชิงนามธรรม (วิมลสิทธิ์ ทรยางกูร, 2539: 54) มาใช้ในการออกแบบ

สรุปการวิเคราะห์ความคิดเห็นของสถาปนิกทั่วไป

หลังคาทรงสูงเป็นลักษณะไทยภาคกลางที่เด่นชัด สามารถพบได้ในเรือนไทยเดิมภาคกลาง สถาปนิกผู้ออกแบบได้นำลักษณะไทยภาคกลางดังกล่าวมาใช้ในการออกแบบบ้านพักอาศัยในอาคาร ตัวอย่างที่ศึกษา เพื่อสื่อให้เห็นถึงลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ จากการวิจัยพบว่า การออกแบบให้มี หลังคาทรงสูงหน้าจั่วประดับลาย สามารถสื่อให้เห็นถึงลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ได้ค่อนข้างมาก ในขณะที่รูปแบบของหลังคาทรงสูงหน้าจั่วซ้อนชั้น หลังคาทรงสูงหน้าจั่วชายคาสั้น หลังคาทรงสูงทรง ปิรามิต หลังคาทรงสูงทรงปั้นหย่า ยังไม่มีความเด่นชัดในลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ ตลอดจน หลังคาโค้งทรงสูง ซึ่งเป็นรูปทรงของหลังคาที่แตกต่างออกไปพบว่า มีลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ ค่อนข้างน้อย

2.9) คุณค่าของลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ในด้านการใช้องค์ประกอบทั่วไป

จากการที่สถาปนิกผู้ออกแบบอาคารตัวอย่างที่ศึกษาในแต่ละโครงการได้นำลักษณะไทยภาคกลางมาใช้ในงานออกแบบสถาปัตยกรรมประเภทบ้านพักอาศัยในปัจจุบัน คือ การใช้ องค์ประกอบทั่วไป จากการสอบถามสถาปนิกทั่วไปสามารถทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ ปรากฏผลดังตารางที่ 5. 10 และสามารถทำการวิเคราะห์ผลเกี่ยวกับคุณค่าลักษณะไทยภาคกลาง สมัยใหม่ได้ดังนี้

(ก)

(ข)

(ค)

ภาพที่ 5. 12 ค้ำยัน

(ก)

(ข)

(ค)

ภาพที่ 5. 13 ชุ่มประตู่

(ก)

(ข)

(ค)

ภาพที่ 5.14 เสาลอย

ตารางที่ 5.10 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ในการใช้อองค์ประกอบ
ทั่วไป

องค์ประกอบทั่วไป	mean	std. deviation
ค้ำยัน (ภาพที่ 5.12)		
● ไม้ท้าวแขนช่วยรับน้ำหนักของชายคา (ค)	3.92	.73
● เส้นสายของคันทวยใช้เป็นส่วนประกอบอาคาร (ก)	2.91	.90
● คันทวยช่วยรับน้ำหนักของชายคา (ข)	2.37	.78
ซุ้มประตู (ภาพที่ 5.13)		
● ซุ้มประตูก่อนเข้าไปในบริเวณนอกชาน (ค)	3.90	.73
● ซุ้มประตูใช้เป็นส่วนประกอบอาคาร (ก)	3.67	.67
● ซุ้มประตูใช้เป็นส่วนประกอบอาคาร (มีประตู) (ข)	3.60	.71
เสาลอย (ภาพที่ 5.14)		
● การทำเสาลอยและมีบริเวณใต้ถุนสำหรับนั่งเล่น (ค)	3.76	.77
● การทำเสาลอยและมีการกันสอยบางส่วน (ก)	3.65	.67
● การทำเสาลอยและมีพื้นที่สำหรับใช้เป็นที่จอดรถ (ข)	3.48	.77

การวิเคราะห์ความคิดเห็นของสถาปนิกทั่วไป

จากการพิจารณาค่าเฉลี่ย (mean) ที่ได้จากความคิดเห็นของกลุ่มสถาปนิกทั่วไปเกี่ยวกับการใช้องค์ประกอบทั่วไป ปรากฏผลตามลำดับค่าความคิดเห็นจากมากไปน้อยดังนี้

ค้ำยัน

- การออกแบบให้มีไม้ท้าวแขนช่วยรับน้ำหนักของชายคามีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ค่อนข้างมาก
- การออกแบบให้มีเส้นสายของคันทวยเป็นส่วนประกอบอาคารมีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ปานกลาง
- การออกแบบให้มีคันทวยช่วยรับน้ำหนักของชายคามีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ค่อนข้างน้อย

ซุ้มประตู

- การออกแบบให้มีซุ้มประตูก่อนเข้าไปในบริเวณนอกชาน มีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ค่อนข้างมาก
- การออกแบบให้มีซุ้มประตูใช้เป็นส่วนประกอบอาคาร มีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ค่อนข้างค่อนข้างมาก
- การออกแบบให้มีซุ้มประตูใช้เป็นส่วนประกอบอาคาร (มีประตู) มีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ค่อนข้างมาก

เสาลอย

- การออกแบบให้มีการทำเสาลอยและมีบริเวณใต้ถุนสำหรับนั่งเล่น มีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ค่อนข้างมาก
- การออกแบบให้มีการทำเสาลอยและมีการกันสาดใช้ลอยบางส่วน มีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ค่อนข้างมาก
- การออกแบบให้มีการทำเสาลอยและมีพื้นที่สำหรับใช้เป็นที่พักผ่อน มีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ปานกลาง

การอภิปรายผลความคิดเห็นของสถาปนิกทั่วไป

คำยัน

สถาปนิกผู้ออกแบบได้นำองค์ประกอบทั่วไปประเภทคำยันมาใช้ในงานออกแบบอาคาร ตัวอย่างที่ศึกษา จากการวิจัยพบว่า สถาปนิกทั่วไปแสดงความคิดเห็นในข้อพิจารณาทั้ง 3 ประการที่ต่างกัน คือ การออกแบบให้มีไม้ท้าวแขนช่วยรับน้ำหนัก มีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ค่อนข้างมาก การออกแบบให้มีคันทวยส่วนประกอบอาคาร มีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ปานกลาง และการออกแบบให้มีคันทวยช่วยรับน้ำหนัก มีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ค่อนข้างน้อย

องค์ประกอบทั่วไปประเภทคำยันที่นำมาใช้ในงานออกแบบบ้านพักอาศัยในปัจจุบัน กลุ่มสถาปนิกทั่วไปมีความคิดเห็นว่าการนำลักษณะไทยภาคกลางดังกล่าวมาใช้ในการออกแบบที่มีลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่มากที่สุดในข้อพิจารณาทั้ง 3 ประการ คือ ไม้ท้าวแขนช่วยรับน้ำหนัก ส่วนรองลงมา คือ คันทวยส่วนประกอบอาคาร และคันทวยช่วยรับน้ำหนัก ตามลำดับ

คำยันเป็นองค์ประกอบของเรือนไทยเดิมภาคกลางที่สำคัญลักษณะหนึ่ง โดยมีชื่อเรียกที่แตกต่างกันตามลักษณะขององค์ประกอบ ดังที่ จุลทัศน์ พยาฆรานนท์ (ม.ป.ป. : 19) ได้สรุปไว้ว่า "คำยัน (ไม่มีการตกแต่งรอกบัว) ทำหน้าที่คำยันหลังคา กันสาด หากไม้คำยันมีการตกแต่งรอกบัว จะเรียกว่า 'ท้าวแขน' และหากมีการตกแต่งหรือคดไม้ให้โค้งเพื่อความสวยงามจะเรียกว่า 'แขนนาง' แขนนางโดยทั่วไปทำด้วยไม้ แต่อาจทำด้วยเหล็กเส้นที่คดให้โค้งอ่อนก็มี" สถาปนิกผู้ออกแบบได้นำลักษณะของคำยันมาใช้ในงานออกแบบที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ เพื่อสื่อให้เห็นลักษณะไทยภาคกลางในงานออกแบบอาคารตัวอย่างที่ศึกษา ซึ่งตรงกับ วิมลสิทธิ์ หรรยางกูร (2539: 54) ได้ทำการวิเคราะห์ไว้ว่า "คำยัน เป็นรายละเอียดองค์ประกอบสถาปัตยกรรม ซึ่งเป็นองค์ประกอบกายภาพที่มีส่วนทำให้มีเอกลักษณ์เชิงรูปธรรม"

ซุ้มประตู

สถาปนิกผู้ออกแบบได้นำองค์ประกอบทั่วไปประเภทซุ้มประตูมาใช้ในการออกแบบอาคาร ตัวอย่างที่ศึกษา จากการวิจัยพบว่า การออกแบบให้มีซุ้มประตูก่อนเข้าไปในบริเวณนอกชาน การออกแบบให้มีซุ้มประตูใช้เป็นส่วนประกอบอาคาร และการออกแบบให้มีซุ้มประตูใช้เป็นส่วนประกอบอาคาร (มีประตู) มีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ค่อนข้างมาก

องค์ประกอบทั่วไปประเภทชุมนุมประตุนำมาใช้ในงานออกแบบบ้านพักอาศัยในปัจจุบัน กลุ่มสถาปนิกทั่วไปมีความคิดเห็นว่า การนำลักษณะไทยภาคกลางดังกล่าวมาใช้ในงานออกแบบที่มีลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่มากที่สุดในการพิจารณาทั้ง 3 ประการ คือ ชุมประตูก่อนเข้าไปในบริเวณนอกชาน ส่วนรองลงมา คือ ชุมประตุนำมาใช้เป็นส่วนประกอบอาคาร และชุมนุมประตุนำมาใช้เป็นส่วนประกอบอาคาร (มีประตู) ตามลำดับ

ชุมนุมประตูของเรือนไทยเดิมภาคกลางตั้งอยู่บริเวณบันไดทางเข้าเรือนหรือบริเวณนอกชาน ชุมประตุนั้นมีหลังคาคลุมซึ่งเป็นการเน้นทางเข้าเรือนหรือแสดงทางเข้าหลักที่ชัดเจน สถาปนิกผู้ออกแบบได้นำลักษณะเด่นของชุมนุมประตุนำมาใช้ เพื่อสื่อให้เห็นลักษณะไทยภาคกลางในงานออกแบบ ซึ่งสอดคล้องกับที่ วิมลสิทธิ์ หรยางกูร (2539: 55) ได้ทำการวิเคราะห์ไว้ว่า "เป็นการใช้รูปแบบเด่นเฉพาะจุดหรือเฉพาะส่วนที่เลียนแบบจากสถาปัตยกรรมในอดีต (eclecticism)" ดังนั้น การออกแบบให้มีชุมนุมประตูจึงเป็นการนำรูปแบบเฉพาะจุดของสถาปัตยกรรมไทยเดิมมาใช้ในงานออกแบบในปัจจุบัน ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งของการสร้างสรรค์เอกลักษณ์ไทยสมัยใหม่

เสาเฉลย

สถาปนิกผู้ออกแบบได้นำองค์ประกอบทั่วไปประเภทเสาเฉลยมาใช้ในงานออกแบบอาคารตัวอย่างที่ศึกษา จากการวิจัยพบว่า การออกแบบให้มีการทำเสาเฉลยและมีบริเวณใต้ถุนสำหรับนั่งเล่น และการออกแบบให้มีการทำเสาเฉลยและมีการกันส่วนใช้เฉลยบางส่วน มีคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ค่อนข้างมาก

องค์ประกอบทั่วไปประเภทเสาเฉลยที่นำมาใช้ในงานออกแบบบ้านพักอาศัยในปัจจุบัน กลุ่มสถาปนิกทั่วไปมีความคิดเห็นว่า การนำลักษณะไทยภาคกลางดังกล่าวมาใช้ในงานออกแบบที่มีลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่มากที่สุดในการพิจารณาทั้ง 3 ประการ คือ การทำเสาเฉลยและมีบริเวณใต้ถุนสำหรับนั่งเล่น ส่วนรองลงมา คือ การทำเสาเฉลยและมีการกันส่วนใช้เฉลยบางส่วน และการทำเสาเฉลยและมีพื้นที่สำหรับใช้เป็นที่พักผ่อน ตามลำดับ

เสาเฉลยเป็นลักษณะหนึ่งของสถาปัตยกรรมไทยที่นิยมนำมาใช้ในงานออกแบบ ซึ่งเกิดจากการยกใต้ถุนสูงของเรือนไทยเดิม ทำให้เสาที่ทำหน้าที่รับน้ำหนักเรือนเป็นลักษณะเสาเฉลย สถาปนิกผู้ออกแบบได้นำลักษณะเสาเฉลยมาใช้เพื่อสื่อให้เห็นถึงลักษณะไทยภาคกลางในงานออกแบบอาคารตัวอย่างที่ศึกษา ทั้งนี้ เสาเฉลยเป็น "รายละเอียดขององค์ประกอบที่เป็นลักษณะกายภาพที่มีส่วน

ทำให้มีเอกลักษณ์เชิงรูปธรรม” อีกทั้ง การใช้เสาคอยในงานออกแบบยังสื่อให้เห็นถึง ลักษณะเบาคอยตัว ซึ่งเป็นลักษณะนามธรรมที่มีส่วนทำให้มีเอกลักษณ์เชิงนามธรรม” ได้เช่นกัน (วิมลสิทธิ์ ทรายงกูร, 2539: 54)

สรุปการวิเคราะห์ความคิดเห็นของสถาปนิกทั่วไป

คำยัน ชุ่มประดู และเสาคอย เป็นองค์ประกอบของสถาปัตยกรรมไทยภาคกลางที่สามารถนำมาใช้ในงานออกแบบเพื่อสื่อให้เห็นถึงคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ได้ค่อนข้างมาก อย่างไรก็ตาม รูปแบบที่นำเสนอออกมาในผลงานการออกแบบอาคารที่ศึกษาบางลักษณะ เช่น การใช้องค์ประกอบที่แตกต่างไปจากการใช้ประโยชน์ในรูปแบบเดิม ดังในกรณีของการนำคันทวยมาช่วยรับน้ำหนักของชายคา จากการวิจัยพบว่า ยังไม่สามารถสื่อให้เห็นถึงคุณค่าลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่เท่าที่ควร

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. การยอมรับลักษณะไทยภาคกลางที่นำมาใช้ในงานออกแบบสถาปัตยกรรม ประเภทบ้านพักอาศัยในปัจจุบัน

จากการที่สถาปนิกผู้ออกแบบอาคารตัวอย่างที่ศึกษาในแต่ละโครงการได้นำลักษณะไทยภาคกลางมาใช้ในการออกแบบสถาปัตยกรรมประเภทบ้านพักอาศัยในปัจจุบัน จากการสอบถามสถาปนิกทั่วไปสามารถทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ ปรากฏผลดังตารางที่ 5. 11 และสามารถทำการวิเคราะห์ผลเกี่ยวกับการยอมรับลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ได้ดังนี้

ตารางที่ 5. 11 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการยอมรับลักษณะไทยภาคกลางที่นำมาใช้ในงานออกแบบสถาปัตยกรรมประเภทบ้านพักอาศัยในปัจจุบันของอาคารตัวอย่างที่ศึกษา

การยอมรับลักษณะไทยภาคกลางที่นำมาใช้ในงานออกแบบ	mean	std. deviation
<ul style="list-style-type: none"> ● การปลูกต้นไม้ การปลูกต้นไม้ที่สวนกลางบ้านหรือบริเวณนอกบ้านทำให้เกิดความร่มรื่น เป็นลักษณะไทยภาคกลางอย่างหนึ่งที่ยังคงสามารถนำมาใช้ในงานออกแบบในปัจจุบัน	4.23	.67
<ul style="list-style-type: none"> ● ชายคายื่นยาว การออกแบบบ้านพักอาศัยที่มีชายคายื่นยาว สามารถสื่อให้เห็นถึงลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ในงานออกแบบในปัจจุบัน	3.85	.72
<ul style="list-style-type: none"> ● เส้นสายของไทย การนำเส้นสายของไทยที่ได้ตัดทอนรายละเอียดให้เกิดความเรียบง่าย ไปใช้เป็นส่วนประกอบอาคารสามารถสื่อให้เห็นถึงลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ได้	3.83	.74
<ul style="list-style-type: none"> ● การยกได้ฤกษ์กันบางส่วน งานออกแบบที่มีการยกได้ฤกษ์และกันสอยบางส่วน เพื่อตอบสนองความต้องการประโยชน์ใช้สอยในปัจจุบันสามารถก่อให้เกิดลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ได้	3.79	.71

ตารางที่ 5. 11 (ต่อ) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการยอมรับลักษณะไทยภาคกลางที่นำมาใช้ในงานออกแบบสถาปัตยกรรมประเภทบ้านพักอาศัยในปัจจุบันของอาคารตัวอย่างที่ศึกษา

การยอมรับลักษณะไทยภาคกลางที่นำมาใช้ในงานออกแบบ	mean	std. deviation
<ul style="list-style-type: none"> • ชุมประตูทางเข้า ชุมประตูทางเข้ายังมีความสำคัญต่องานออกแบบที่ต้องการสื่อให้เห็นถึงลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ 	3.73	.77
<ul style="list-style-type: none"> • หลังคาทรงสูงหน้าจั่ว การออกแบบบ้านพักอาศัยให้มีหลังคาทรงสูงหน้าจั่วสามารถนำมาใช้ในงานออกแบบในปัจจุบัน เพื่อสื่อให้เห็นถึงลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ได้ 	3.67	.71
<ul style="list-style-type: none"> • สัจจะของการใช้วัสดุ งานออกแบบในปัจจุบัน ที่แสดงออกถึงสัจจะของการใช้วัสดุหรือเนื้อแท้ของวัสดุที่นำมาใช้ในการก่อสร้างอาคาร สามารถสื่อให้เห็นถึงลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ได้ 	3.63	.77
<ul style="list-style-type: none"> • เสาลอย การออกแบบให้มีเสาลอยหรือเสาที่ไม่มีผนังประกบ หากนำมาใช้ในงานออกแบบก็จะสามารถสื่อให้เห็นถึงลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ได้ 	3.61	.74
<ul style="list-style-type: none"> • ไม้ค้ำยันช่วยรับน้ำหนัก การมีไม้ค้ำยันช่วยรับน้ำหนักโครงสร้างที่บริเวณปลายชายคา สามารถสื่อให้เห็นถึงลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ในงานออกแบบในปัจจุบัน 	3.60	.76
<ul style="list-style-type: none"> • เทคโนโลยีสมัยใหม่ ในกรณีมีข้อจำกัดในการออกแบบและวางผังอาคารในงานออกแบบบ้านพักอาศัยในปัจจุบัน หากสามารถแก้ปัญหาความร้อนในอาคารได้ โดยอาศัยเทคโนโลยีสมัยใหม่ ก็จัดว่าเป็นแนวทางของลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ 	3.41	.99

ตารางที่ 5.11 (ต่อ) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการยอมรับลักษณะไทยภาคกลางที่นำมาใช้ในงานออกแบบสถาปัตยกรรมประเภทบ้านพักอาศัยในปัจจุบันของอาคารตัวอย่างที่ศึกษา

การยอมรับลักษณะไทยภาคกลางที่นำมาใช้ในงานออกแบบ	mean	std. deviation
<ul style="list-style-type: none"> ● หลังคาทรงสูงในลักษณะอื่น <p>นอกจากหลังคาทรงสูงหน้าจั่วแล้ว การทำหลังคาทรงสูงในลักษณะอื่น ๆ เช่น การทำหลังคาโค้ง หลังคาโบราณ หลังคาปั้นหย่า เป็นต้น ก็สามารถแสดงออกถึงลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ในงานออกแบบได้ด้วย</p>	3.10	.84
<ul style="list-style-type: none"> ● ไม้ค้ำยันเป็นองค์ประกอบ <p>การนำไม้ค้ำยัน มาใช้เป็นเพียงองค์ประกอบอาคาร สามารถสื่อให้เห็นถึงลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ในงานออกแบบในปัจจุบัน</p>	3.06	.92
<ul style="list-style-type: none"> ● การจัดวางอาคารเป็นกลุ่ม <p>การจัดวางอาคารเป็นกลุ่มของบ้านเรือนไทยเดิม หรือเรียกว่า "เรือนหมู่" ยังมีความเหมาะสมต่อการนำมาใช้ในงานออกแบบในปัจจุบัน</p>	2.82	.97
<ul style="list-style-type: none"> ● ใต้ถุนโล่ง <p>ใต้ถุนโล่งยังมีความเหมาะสมต่อการนำมาใช้ในงานออกแบบในปัจจุบัน</p>	2.26	.89
<ul style="list-style-type: none"> ● ชาน นอกชาน <p>ชานกลางหรือนอกชานยังมีความจำเป็นต่องานออกแบบในปัจจุบัน</p>	2.10	.81

การวิเคราะห์ความคิดเห็นของสถาปนิกทั่วไป

จากการพิจารณาค่าเฉลี่ย (mean) ที่ได้จากความคิดเห็นของกลุ่มสถาปนิกทั่วไปเกี่ยวกับการยอมรับลักษณะไทยภาคกลางที่นำมาใช้ในงานออกแบบ ปรากฏผลตามลำดับค่าความคิดเห็นจากมากไปน้อยดังนี้

- สถาปนิกทั่วไปเห็นด้วย กับการปลูกต้นไม้ทะเลสาบกลางบ้านหรือบริเวณนอกชานทำให้เกิดความร่มรื่น เป็นลักษณะไทยภาคกลางอย่างหนึ่งที่ยังคงสามารถนำมาใช้ในงานออกแบบในปัจจุบัน (mean = 4.23)
- สถาปนิกทั่วไปเห็นด้วย กับการออกแบบบ้านพักอาศัยที่มีชายคายื่นยาว สามารถสื่อให้เห็นถึงลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ในงานออกแบบในปัจจุบัน (mean = 3.85)
- สถาปนิกทั่วไปเห็นด้วย กับการนำเส้นสายของไทยที่ได้ดัดทอนรายละเอียดให้เกิดความเรียบง่าย ไปใช้เป็นส่วนประกอบอาคารสามารถสื่อให้เห็นถึงลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ได้ (mean = 3.83)
- สถาปนิกทั่วไปเห็นด้วย กับการออกแบบที่มีการยกใต้ถุนและกันสาดใช้สอยบางส่วน เพื่อตอบสนองความต้องการประโยชน์ใช้สอยในปัจจุบัน สามารถก่อให้เกิดลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ได้ (mean = 3.79)
- สถาปนิกทั่วไปเห็นด้วย กับการมีที่ร่มประตูทางเข้ายังมีความสำคัญต่องานออกแบบที่ต้องการสื่อให้เห็นถึงลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ (mean = 3.73)
- สถาปนิกทั่วไปเห็นด้วย กับการออกแบบบ้านพักอาศัยให้มีหลังคาทรงสูงหน้าจั่วสามารถนำมาใช้ในงานออกแบบในปัจจุบัน เพื่อสื่อให้เห็นถึงลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ได้ (mean = 3.67)
- สถาปนิกทั่วไปเห็นด้วย กับการออกแบบในปัจจุบัน ที่แสดงออกถึงสัจจะของการใช้วัสดุหรือเนื้อแท้ของวัสดุที่นำมาใช้ในการก่อสร้างอาคาร สามารถสื่อให้เห็นถึงลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ได้ (mean = 3.63)
- สถาปนิกทั่วไปเห็นด้วย กับการออกแบบให้มีเสาลอยหรือเสาที่ไม่มีหมักประกบ หากนำมาใช้ในงานออกแบบก็จะสามารถสื่อให้เห็นถึงลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ได้ (mean = 3.61)
- สถาปนิกทั่วไปเห็นด้วย กับการมีไม้ค้ำยันช่วยรับน้ำหนักโครงสร้างที่บริเวณปลายชายคา สามารถสื่อให้เห็นถึงลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ในงานออกแบบในปัจจุบัน (mean = 3.60)
- สถาปนิกทั่วไปมีความคิดเห็นที่เป็นกลาง กับการมีข้อจำกัดในการออกแบบและวางผังอาคารในงานออกแบบบ้านพักอาศัยในปัจจุบัน หากสามารถแก้ปัญหาความร้อนในอาคารได้ โดยอาศัยเทคโนโลยีสมัยใหม่ ก็จัดว่าเป็นแนวทางของลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ (mean = 3.41)
- สถาปนิกทั่วไปมีความคิดเห็นที่เป็นกลาง กับการมีที่นอกจากหลังคาทรงสูงหน้าจั่วแล้ว การทำหลังคาทรงสูงในลักษณะอื่น ๆ เช่น การทำหลังคาโค้ง หลังคาบานอร์ หลังคา

- บ้านยา เป็นต้น ก็สามารถแสดงออกถึงลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ในงานออกแบบได้ด้วย (mean = 3.10)
- สถาปนิกทั่วไปมีความคิดเห็นที่เป็นกลาง กับการนำไม้ค้ำยัน มาใช้เป็นเพียงองค์ประกอบอาคาร สามารถสื่อให้เห็นถึงลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ในงานออกแบบในปัจจุบัน (mean = 3.06)
 - สถาปนิกทั่วไปมีความคิดเห็นที่เป็นกลาง กับการจัดวางอาคารเป็นกลุ่มของบ้านเรือนไทยเดิม หรือเรียกว่า "เรือนหมู่" ยังมีความเหมาะสมต่อการนำมาใช้ในงานออกแบบในปัจจุบัน (mean = 2.82)
 - สถาปนิกทั่วไปค่อนข้างไม่เห็นด้วย กับการตีทาส้วมถึงใต้ถุนโถงยังมีความเหมาะสมต่อการนำมาใช้ในงานออกแบบในปัจจุบันได้ (mean = 2.26)
 - สถาปนิกทั่วไปค่อนข้างไม่เห็นด้วย กับการตีทาส้วมถึงชานกลางหรือนอกชาน ยังมีความจำเป็นต่องานออกแบบในปัจจุบัน (mean = 2.10)

การอภิปรายผลความคิดเห็นของสถาปนิกทั่วไป

จากผลการวิเคราะห์สามารถแยกประเด็นความคิดเห็นของสถาปนิกทั่วไป ต่อการยอมรับลักษณะไทยภาคกลางที่นำมาใช้ในงานออกแบบสถาปัตยกรรมประเภทบ้านพักอาศัยในปัจจุบันของอาคารตัวอย่างที่ศึกษาได้ดังนี้

1) ประเด็นความคิดเห็นที่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

สถาปนิกทั่วไปไม่มีความคิดเห็นในระดับที่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับการนำลักษณะไทยภาคกลางมาใช้ในการออกแบบ

2) ประเด็นความคิดเห็นที่เห็นด้วย

สถาปนิกทั่วไปเห็นด้วยกับการนำลักษณะไทยภาคกลางมาใช้ในการออกแบบ คือ

- สถาปนิกทั่วไปเห็นด้วย กับการปลูกต้นไม้ทะเลสาบกลางบ้านหรือบริเวณนอกชาน ทำให้เกิดความร่มรื่น เป็นลักษณะไทยภาคกลางอย่างหนึ่งที่ยังคงสามารถนำมาใช้ในงานออกแบบในปัจจุบัน (mean = 4.23)

- สถาปนิกทั่วไปเห็นด้วย กับการออกแบบบ้านพักอาศัยที่มีขายค้ายื่นยาว สามารถสื่อให้เห็นถึงลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ในงานออกแบบในปัจจุบัน (mean = 3.85)
- สถาปนิกทั่วไปเห็นด้วย กับการนำเส้นสายของไทยที่ได้ดัดทอนรายละเอียดให้เกิดความเรียบง่าย ไปใช้เป็นส่วนประกอบอาคารสามารถสื่อให้เห็นถึงลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ได้ (mean = 3.83)
- สถาปนิกทั่วไปเห็นด้วย กับการออกแบบที่มีการยกใต้ถุนและกันส่วใช้สอยบางส่วน เพื่อตอบสนองความต้องการประโยชน์ใช้สอยในปัจจุบัน สามารถก่อให้เกิดลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ได้ (mean = 3.79)
- สถาปนิกทั่วไปเห็นด้วย กับการมีที่ร่มประตูทางเข้ายังมีความสำคัญต่องานออกแบบที่ต้องการสื่อให้เห็นถึงลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ (mean = 3.73)
- สถาปนิกทั่วไปเห็นด้วย กับการออกแบบบ้านพักอาศัยให้มีหลังคาทรงสูงหน้าจั่วสามารถนำมาใช้ในงานออกแบบในปัจจุบัน เพื่อสื่อให้เห็นถึงลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ได้ (mean = 3.67)
- สถาปนิกทั่วไปเห็นด้วย กับการออกแบบในปัจจุบัน ที่แสดงออกถึงลัทธิของการใช้วัสดุ หรือเนื้อแท้ของวัสดุที่นำมาใช้ในการก่อสร้างอาคาร สามารถสื่อให้เห็นถึงลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ได้ (mean = 3.63)
- สถาปนิกทั่วไปเห็นด้วย กับการออกแบบให้มีเสาลอยหรือเสาที่ไม่มีผนังประกบ หากนำมาใช้ในงานออกแบบก็จะสามารถสื่อให้เห็นถึงลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ได้ (mean = 3.61)
- สถาปนิกทั่วไปเห็นด้วย กับการมีไม้ค้ำยันช่วยรับน้ำหนักโครงสร้างที่บริเวณปลายชายคา สามารถสื่อให้เห็นถึงลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ในงานออกแบบในปัจจุบัน (mean = 3.60)

3) ประเด็นความคิดเห็นที่เป็นกลาง

สถาปนิกทั่วไปมีความคิดเห็นที่ค่อนข้างเห็นด้วยกับการนำลักษณะไทยภาคกลางมาใช้ในการออกแบบ คือ

- สถาปนิกทั่วไปมีความคิดเห็นที่เป็นกลาง กับการมีข้อจำกัดในการออกแบบและวางผังอาคารในงานออกแบบบ้านพักอาศัยในปัจจุบัน หากสามารถแก้ปัญหา

ความร้อนในอาคารได้ โดยอาศัยเทคโนโลยีสมัยใหม่ ก็จัดว่าเป็นแนวทางของลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ (mean = 3.41)

- สถาปนิกทั่วไปมีความคิดเห็นที่เป็นกลาง กับกรณีที่นอกจากหลังคาทรงสูงหน้าจั่วแล้ว การทำหลังคาทรงสูงในลักษณะอื่น ๆ เช่น การทำหลังคาโค้ง หลังคาโบราณอร์ หลังคาปั้นหย่า เป็นต้น ก็สามารถแสดงออกถึงลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ในงานออกแบบได้ด้วย (mean = 3.10)
- สถาปนิกทั่วไปมีความคิดเห็นที่เป็นกลาง กับการนำไม้ค้ำยัน มาใช้เป็นเพียงองค์ประกอบอาคาร สามารถสื่อให้เห็นถึงลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ในงานออกแบบในปัจจุบัน (mean = 3.06)
- สถาปนิกทั่วไปมีความคิดเห็นที่เป็นกลาง กับการจัดวางอาคารเป็นกลุ่มของบ้านเรือนไทยเดิม หรือเรียกว่า "เรือนหมู่" ยังมีความเหมาะสมต่อการนำมาใช้ในงานออกแบบในปัจจุบัน (mean = 2.82)

4) ประเด็นความคิดเห็นที่ไม่เห็นด้วย

สถาปนิกทั่วไปมีความคิดเห็นที่ไม่เห็นด้วยกับการนำลักษณะไทยภาคกลางมาใช้ในการออกแบบ คือ

- สถาปนิกทั่วไปค่อนข้างไม่เห็นด้วย กับกรณีที่กล่าวถึงได้ดูแสงยังมีความเหมาะสมต่อการนำมาใช้ในงานออกแบบในปัจจุบันได้ (mean = 2.26)
- สถาปนิกทั่วไปค่อนข้างไม่เห็นด้วย กับกรณีที่กล่าวถึงชานกลางหรือนอกชานยังมีความจำเป็นต่องานออกแบบในปัจจุบัน (mean = 2.10)

5) ประเด็นความคิดเห็นที่ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

สถาปนิกทั่วไปโดยเฉลี่ยไม่มีความคิดเห็นในระดับที่ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับการนำลักษณะไทยภาคกลางมาใช้ในการออกแบบ

สรุปการวิเคราะห์ความคิดเห็นของสถาปนิกทั่วไป

จากผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของสถาปนิกทั่วไปข้างต้น ทำให้ทราบถึงประเด็นการยอมรับ ประเด็นความคิดเห็นที่เป็นกลาง และประเด็นการไม่ยอมรับการนำลักษณะไทยภาคกลางมาใช้ในงานออกแบบ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1) การยอมรับลักษณะไทยภาคกลางที่นำมาใช้ในงานออกแบบ

สถาปนิกทั่วไปค่อนข้างเห็นด้วย ซึ่งเป็นการแสดงความคิดเห็นที่ยอมรับการนำลักษณะไทยภาคกลางมาใช้ในงานออกแบบ 9 ประการ คือ การปลูกต้นไม้ทะเลสาบกลางบ้านหรือบริเวณนอกชานทำให้เกิดความร่มรื่น การออกแบบบ้านพักอาศัยที่มีชายคายื่นยาว การนำเส้นสายของไทยที่ได้ตัดทอนรายละเอียดให้เกิดความเรียบง่ายไปใช้เป็นส่วนประกอบอาคาร การยกใต้ถุนและกันสาดใช้สอยบางส่วน ภูมิประตู่ทางเข้า หลังคาทรงสูงหน้าจั่ว การแสดงออกถึงสัจจะของการใช้วัสดุ เสาลอย และไม่ค้ำยันช่วยรับน้ำหนักโครงสร้างที่บริเวณปลายชายคา

2) ความคิดเห็นที่เป็นกลางกับการนำลักษณะไทยภาคกลางมาใช้ในงานออกแบบ

สถาปนิกทั่วไปมีความคิดเห็นที่เป็นกลาง ซึ่งเป็นการแสดงความคิดเห็นถึงความไม่เด่นชัดของการนำลักษณะไทยภาคกลางมาใช้ในงานออกแบบ 4 ประการ คือ การแก้ปัญหาความร้อนในอาคารโดยอาศัยเทคโนโลยีสมัยใหม่ การทำหลังคาทรงสูงในลักษณะอื่น ๆ นอกจากหลังคาหน้าจั่ว การนำไม้ค้ำยันมาใช้เป็นเพียงองค์ประกอบอาคาร และการจัดวางอาคารเป็นกลุ่มของเรือนไทย

3) การไม่ยอมรับลักษณะไทยภาคกลางที่นำมาใช้ในงานออกแบบ

สถาปนิกทั่วไปค่อนข้างไม่เห็นด้วย ซึ่งเป็นการแสดงความคิดเห็นที่ไม่ยอมรับการนำลักษณะไทยภาคกลางมาใช้ในงานออกแบบ 2 ประการ คือ ใต้ถุนโค้งยังมีความเหมาะสมต่อการนำมาใช้ในงานออกแบบในปัจจุบัน และชานกลางหรือนอกชานยังมีความจำเป็นต่องานออกแบบในปัจจุบัน

จากผลของการศึกษาพบว่า สถาปนิกทั่วไปส่วนใหญ่มีความคิดเห็นที่ยอมรับการนำลักษณะไทยภาคกลางมาใช้ในงานออกแบบ ส่วนรองลงมาคือความคิดเห็นเป็นกลาง และความคิดเห็น

ที่ไม่ยอมรับ ในสัดส่วนความคิดเห็น 9 : 4 : 2 ตามลำดับ จากผลการวิเคราะห์ข้างต้นนับว่าการนำลักษณะไทยภาคกลางมาใช้ในงานออกแบบสถาปัตยกรรมประเภทบ้านพักอาศัยเริ่มเป็นที่ยอมรับ

อย่างไรก็ตาม สถาปนิกผู้ออกแบบควรคำนึงถึงประเด็นที่สถาปนิกทั่วไปมีความคิดเห็นที่เป็นกลาง และความคิดเห็นที่ไม่ยอมรับการนำลักษณะไทยภาคกลางมาใช้ในงานออกแบบ ทั้งนี้ในการออกแบบอาจจะยังไม่เด่นชัดในการนำเสนอรูปแบบทางสถาปัตยกรรม หรือยังไม่เด่นชัดในเรื่องของหลักแนวคิดเป็นสำคัญ ซึ่งจะต้องมีการพัฒนางานออกแบบบ้านพักอาศัยให้มีลักษณะไทยภาคกลางสมัยใหม่ที่เด่นชัดต่อไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย